TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU

FAALİYET RAPORU

TİHEK

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU

2018

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU

FAALİYET RAPORU

- 2018 -

TİHEK

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU

TİHEK
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU

FAALİYET RAPORU 2018

© Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Başkanlığı

Adres : Yüksel Caddesi No: 23 06650 Kızılay/ANKARA
Telefon : 0 (312) 422 78 00 • Faks: 0 (312) 422 78 99
E-posta : tihek@tihek.gov.tr
www.tihek.gov.tr

Grafik Tasarım:

SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık Ltd. Şti.

Cevizlidere Cad. 1237. Sok. 1/17 Balgat 06520 Çankaya/ ANKARA

Tel: 0312 472 37 73-74
sfn@sfn.com.tr • www.sfn.com.tr

Baskı Tarihi:

Ankara

Mayıs 2019

TİHEK

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ SUNUŞU 10
GİRİŞ 12
VİZYON VE MİSYON 14
BÖLÜM 1: GENEL BİLGİLER 15
1.1. KURUM HAKKINDA 16
1.2. KURUMSAL YAPI 20
1.2.1. Teşkilat Yapısı 20
1.2.1.1. Kurul 21
1.2.1.2. Başkan 23
1.2.1.3. Başkanlık Teşkilatı 24
1.2.2. Personel 24
1.2.3. Bütçe 27
1.2.4. Fiziksel Yapı 31
1.2.4.1 Bina 31
1.2.4.2.Bilişim Altyapısı 31
BÖLÜM 2: 2018 YILINDAKİ FAALİYETLERİMİZ 33
2.1. BAŞVURULAR 34
2.1.1. Başvurulara İlişkin Sayısal Veriler 35
2.1.1.1. Ulusal Önleme Mekanizması Kapsamında Gelen Başvurulara Yapılan İşlemler 36
2.1.1.2. Ayrımcılıkla Mücadele Görevi Kapsamındaki Başvurulara Yapılan İşlemler 38
2.1.1.3. İnsan Haklarının Korunması ve Geliştirilmesi Görevi Kapsamında Gelen Başvurular ile Diğer Çeşitli Başvuru ve Talepler 40
2.2. ZİYARETLER, RAPORLAR ve TAVSİYELER 42
2.2.1. Ziyaretler 42
2.2.2. Raporlar 46
2.2.3. Tavsiyeler 47
2.2.4. Takip 48
2.3. PAYDAŞLARLA İLİŞKİLER 49
2.3.1. Kurum Tarafından Düzenlenen Etkinlikler 49
2.3.1.1. İstişare Toplantıları 49
2.3.1.1.1. Konya İstişare Toplantısı 50
2.3.1.1.2. İstanbul İstişare Toplantısı 52
2.3.1.2. İstişare Komisyonu 53
2.3.1.3. İslam İşbirliği Teşkilatı Üyesi Ülkelerdeki Ulusal İnsan Hakları Kurumları Özel Oturumu 54
2.3.1.4. Göçmenlerin Alıkonulmasında Ulusal Önleme Mekanizmalarının Rolü Projesi 56
2.3.1.5. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu'nun Önleyici Faaliyetler, Ziyaretler ve Raporlamaya Dair Kapasitesinin Güçlendirilmesi Çalıştayı 57
2.3.1.6. İnsan Haklarını Yeniden Düşünmek Uluslararası Sempozyumu 58

2.3.2. Kurumun Yetkilileri Tarafından Katılım Sağlanan Etkinlikler 60
2.3.2.1. Katılım Sağlanan Uluslararası Toplantılar 60
2.3.2.1.1. Birleşmiş Milletler Evrensel Periyodik İnceleme Mekanizması 29. Oturumuna Katılım 62
2.3.2.1.2. Çatışma ve Çatışma Sonrası Süreçlerde Ulusal İnsan Hakları Kurumlarının Rolü Projesi Paydaş Katılım ve Danışma Kurulu Toplantıları 63
2.3.2.1.3. Genişleme Sürecinde Ayrımcılık ve Çingene Karşıtlığını Ele Alma Bölgesel Çalıştayı 64
2.3.2.1.4. Ulusal İnsan Hakları Kurumları Küresel Birliği (GANHRI) Genel Kurul Toplantısı ve Yıllık Konferansına Katılım 65
2.3.2.1.5. Çatışma ve Çatışma Sonrası Süreçlerde Yerinden Edilmiş Kişilerin Haklarının Korunmasında İnsan Hakları Kurumlarının Rolü Toplantısı 66
2.3.2.1.6. Hukukun Üstünlüğü Eğitim Programı – MATRA Rule of Law Training İnsan Hakları ve Azınlıklar Konulu Eğitim 66
2.3.2.1.7. Güneydoğu Avrupa Ulusal Önleme Mekanizmaları Ağı (SEE NPM Network) Toplantısına Katılım 67
2.3.2.1.8. Ulusal İnsan Hakları Kurumları Akademisine Katılım 68
2.3.2.1.9. Ulusal İnsan Hakları Kurumları Avrupa Ağı (ENNHRI) Çatışma ve İnsan Hakları Projesi Toplantısına Katılım 69
2.3.2.1.10. Temel Haklar Forumuna Katılım 70
2.3.2.1.11. Ulusal İnsan Hakları Kurumları Küresel Birliği (GANHRI) 13. Uluslararası Konferansına Katılım 70
2.3.2.1.12. Avrupa Ulusal İnsan Hakları Kurumları Ağı (ENNHRI) Genel Kurul Toplantısına ve Yıllık Konferansına Katılım 71
2.3.2.2. Katılım Sağlanan Ulusal Toplantılar 71
2.3.2.2.1. Uluslararası Koruma Kapsamındaki Refakatsiz Çocukların Adalete Erişiminin Güçlendirilmesi Projesi Bilgilendirme Semineri 72
2.3.2.2.2. Mobbing Ortak Akıl Çalıştayı 72
2.3.2.2.3. Uyum Strateji Belgesi ve Ulusal Eylem Planı Bilgilendirme Toplantısı 73
2.3.2.2.4. Adalet Bakanlığı'nın Kötü Muamele İddialarının Etkili Soruşturulması ve Cezasızlıkla Mücadelenin Geliştirilmesi Projesi Açılış Toplantısı 73
2.3.2.2.5. Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvurunun Desteklenmesi Ortak Projesi 73
2.3.2.2.6. Uluslararası Ayrımcılık Konferansı 74
2.3.2.2.7. Türkiye'de Suriyeli Mültecilerin ve Ev Sahibi Toplulukların İş Gücü Piyasasına Katılımının Geliştirilmesi Projesi Kapsamında Yürütülen Mülteciler ve İş Hukuku Eğitimi 74
2.3.2.2.8. Kamu-STK İşbirliği Projesi 3. Yönlendirme Komitesi Toplantısı 74
2.3.2.2.9. Çalışma Hayatında Sosyal Diyaloğun Geliştirilmesi Projesi Kapsamında Organize Edilen Sendikal Ayrımcılık Çalıştayı 75
2.3.2.2.10. Demokrasi Kuşağı II – Temel Eğitim Kurumlarında Demokrasi Kültürünün Güçlendirilmesi Projesi'nin Birinci Yönlendirme Komitesi Toplantısı 75
2.3.2.2.11. 2018 Yılında Kadına ve Çocuğa Karşı İşlenen Adli Vakaların İrdelenmesi Çalıştayı 75
2.3.2.2.12. Uluslararası Engelli Hakları Konferansı: Engellilerin Adalete Erişimi 76
2.3.2.2.13. Türkiye'de Katılımcı Demokrasinin Güçlendirilmesi: Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin İzlenmesi Projesi 76
2.3.2.2.14. İslam Dünyası STK'ları Fuarı 77
2.3.2.2.15. Kurumsal Kültür ve Yönetim Kapasitesinin Artırılması Toplantısı 78

2.3.2.2.16. Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme İçin Ek Raporlama Toplantılarına Katılım ve Katkı 78
2.3.2.2.17. Mülteci-Der "Göçmen ve Mülteci Haklarının Korunmasında Yargı Araçları ve Avukatların Rolü" Uluslararası Çalıştayı 79
2.3.2.2.18. Ulusal İstihdam Stratejisi (2014-2023) ve Eylem Planları (2017-2019) için Düzenlenen 6. İzleme ve Değerlendirme Kurulu Toplantısı 79
2.3.2.2.19. Siyasi İşler Alt Komitesi Ve Reform Eylem Grubu Toplantıları 79
2.3.3. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Tarafından Ağırlanan Uluslararası Heyetler 80
2.3.3.1. UNDP Türkiye Temsilcisi İrena Vojáčková-Sollorano Ziyareti 80
2.3.3.2. Avrupa Konseyi Türkiye'den Sorumlu Birimi Ziyareti 80
2.3.3.3. Kanada Büyükelçiliği Müsteşarı Valerie Sorel ve İkinci Konsolos Cynthia Bissonnette'nin Ziyareti 81
2.3.3.4. İsviçre Federal Dışişleri Bakanlığı İnsan Hakları Daire Başkanlığı Ziyareti 81
2.3.3.5. Sudan Nyala Üniversitesi Ziyareti 81
2.3.3.6. Sırbistan Ombudsmanlığı Ziyareti 82
2.3.3.7. İngiltere İnsan Hakları Ulusal Önleme Kurumu Temsilcileri Ziyareti 82
2.3.3.8. Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Ziyareti 82
2.4. EĞİTİM ÇALIŞMALARI VE FARKINDALIK ARTIRICI ÇALIŞMALAR 83
2.4.1. Eğitim Çalışmaları 83
2.4.1.1. Ulusal ve Uluslararası Mevzuat Çerçevesinde Kötü Muameleyle Mücadele Eğitim Programı 83
2.4.1.2. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Aday Memur Eğitimi 85
2.4.1.3. Kültür ve Turizm Bakanlığı Aday Memur Eğitimi 85
2.4.1.4. Hazine Müsteşarlığı Aday Memur Eğitimi 86
2.4.2. Farkındalık Arttırıcı Diğer Çalışmalar 86
2.4.2.1. Anne, Baba ve Yaşlı Hakları Konulu Resim, Şiir ve Kompozisyon Yarışması 86
2.4.2.2. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Akademik Dergisi 88
2.4.2.3. Broşür ve Tanıtıcı Yazılı ve Görsel Materyal Hazırlanması 88
2.4.2.4. Akademik Çalışmalara Katkı ve Destek 88
BÖLÜM 3: GELECEĞE BAKIŞ 89
3.1. STRATEJİK PLAN 90
3.1.1. Stratejik Planda Yer Alan Amaçlar 90
3.1.2. Stratejik Planda Yer Alan Hedefler 91
3.2. CUMHURBAŞKANLIĞI YILLIK PROGRAMI 93
3.3. TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMUNUN KURUMSAL KAPASİTESİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ 94

TABLO DİZİNİ

Tablo 1: Teşkilat Şeması 20

Tablo 2: Kurul Üyeleri 22

Tablo 3: Personelin Statüsüne Göre Dağılımı 25

Tablo 4: Personelin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 25

Tablo 5: Personelin Cinsiyetine Göre Dağılımı 26

Tablo 6 : İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanlarının Cinsiyetine Göre Dağılımı 26

Tablo 7: Bütçe Kanunuyla Verilen Ödenek Toplamı 28

Tablo 8: Yıl içinde Eklenen Ödenekler 28

Tablo 9: Yıl içinde Tenkis Edilen Ödenekler 29

Tablo 10: Ödenek Dağılım Tablosu 29

Tablo 11: Bütçe Giderleri Dağıtım Tablosu 30

Tablo 12: 2018 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu 31

Tablo 13: Donanım Verileri 32

Tablo 14: Başvurulara İlişkin Sayısal Veriler 35

Tablo 15: Ulusal Önleme Mekanizması Kapsamında Gelen Başvurulara Yapılan İşlemler 36

Tablo 16: Özgürlüğünden Yoksun Bırakılan Kişilere İlişkin Başvuruların Konularına Göre Dağılımı 37

Tablo 17: İncelemeye Alınan Başvurulara Yapılan İşlemler 38

Tablo 18: Ayrımcılıkla Mücadele Görevi Kapsamında Yapılan Başvurulara İlişkin Veriler 39

Tablo 19: Diğer Başvurular 41

Tablo 20: Ulusal Önleme Mekanizması 2018 Ziyaretleri 44

Tablo 21: Ulusal Önleme Mekanizması 2018 Ziyaret Raporları 46

Tablo 22: Stratejik Planda Yer Alan Hedefler 91

KISALTMALAR

AGİT : Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı

BDİHK : İslam İşbirliği Teşkilatı Bağımsız Daimi İnsan Hakları Komisyonu

BM : Birleşmiş Milletler

CPT : Avrupa İşkencenin ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Muamelenin veya Cezanın Önlenmesi Komitesi

ENNHRI : Ulusal İnsan Hakları Kurumları Avrupa Ağı

EPİM : Evrensel Periyodik İnceleme Mekanizması

ESHİD : Eşit Haklar için İzleme Derneği

FRA : Avrupa Birliği Temel Haklar Ajansı

GANHRI : Ulusal İnsan Hakları Kurumları Küresel Birliği

ILO : Uluslararası Çalışma Örgütü

İİT : İslam İşbirliği Teşkilatı

İPA : Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı

KEFEK : TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu

KSGM : Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

KURUL : Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu

ODIHR : Demokratik Kurumlar ve İnsan Hakları Bürosu

OPCAT : İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol

STK : Sivil Toplum Kuruluşları

TİHEK : Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu

UİHK : Ulusal İnsan Hakları Kurumu

UNDP : Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı

UÖM : Ulusal Önleme Mekanizması

UYAP : Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi

TİHEK

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU

YÖNETİCİ SUNUŞU

SÜLEYMAN ARSLAN
Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Başkanı

İnsanlığın hak arama yolculuğu insanlık tarihi kadar eskiye uzanmaktadır. Buna rağmen günümüzdeki manasıyla insan haklarının dünya çapında filizlenmesi İkinci Dünya Savaşı sonrasına tekabül edebilmiştir. 1945 yılında Birleşmiş Milletlerin kuruluşu ve Birleşmiş Milletlerin yüksek öncelikli konularının başında gelen insan hakları çalışmalarının ilk meyvelerini vermesi 10 Aralık 1948'de BM İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi (İHEB)'nin kabulüyle olmuştur. Aynı zamanda "Dünya İnsan Hakları Günü"nün doğuşu olan bu tarihten itibaren küresel düzeyde sayısız insan hakları belgesi hazırlanmış ve insan hakları alanında çok sayıda kurum, kuruluş ve yapı oluşturulmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti de küresel alanda yaşanan insan hakları hareketinin her zaman destekçisi ve takipçisi olmuş ve uluslararası gelişmelerin yerelde uygulanması için gerekli kurum ve kuruluşları oluşturmak için yoğun çaba göstermiştir. Bu çabaların sonuçlarından birisi de 20 Nisan 2016 tarihinde 6701 sayılı Kanunla Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu'nun (TİHEK) kurulması olmuştur.

TİHEK, Türkiye'nin 1990'lı yılların başından beri insan hakları alanında kurumsallaşma hareketinin devinimi ve birikimi üzerine oluşturulmuş üçlü bir yapıya sahiptir. Bu üçlü yapının ikisi Kurumumuzun adından açıkça görülebilmektedir. Bu manada TİHEK; uluslararası literatüre göre hem "Ulusal İnsan Hakları Kurumu" hem de "Eşitlik Kurumu" dur. Üçlü yapının son sütununu ise "Ulusal Önleme Mekanizması" olarak görev yapması oluşturmaktadır. Bu görev ise Türkiye'nin taraf olduğu "İşkence ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol" e dayanmaktadır. Bu üçlü yapı sayesinde TİHEK deyim yerindeyse Türkiye'de insan hakları alanında bir nirengi noktasıdır.

TİHEK'in sahip olduğu üçlü yapının her biri, insan hakları alanında uluslararası karşılığı olan yapılardır. Ayrıca Kurumumuz klasik hak koruma kurumlarına nazaran geniş görev ve yetkilerle donatılmıştır. Bu kapsamda resen inceleme yetkisi, bazı alanlarda özel hukuk tüzel kişileriyle ilgili başvuru alma yetkisi, genişletilmiş yerinde inceleme ve ziyaret yetkisi ve idari yaptırım yetkisi Kurumumuzun öne çıkan görev ve yetkilerinden birkaçıdır.

Kurumumuz görev ve yetkileri kapsamında 2018 yılında çok sayıda faaliyet yapmış veya görev alanıyla ilgili çalışmalara iştirak etmiş ve katkı sağlamıştır. Bu kapsamda 2018 yılı içerisinde; 1107 başvuru almış, ulusal önleme mekanizması olarak 27 alıkonulma merkezine ziyarette bulunmuş, çok sayıda kamu kurum ve kuruluşuna görev alanıyla ilgili tavsiye vermiş, toplumda ses getiren bazı vakaları resen incelemiş, uluslararası sempozyum, ulusal çalıştay ve toplantılar düzenlemiş, eğitimler vermiş, resim, şiir ve kompozisyon yarışması düzenlemiş, akademik dergi ve yayınlar hazırlamış, yazılı ve görsel materyallerle tanıtım çalışmaları yapmıştır. Bunların yanı sıra ulusal ve uluslararası paydaşlarının çok sayıda etkinliğine katılım ve katkı sağlamıştır.

TİHEK olarak hedefimiz 2019 yılında bu çalışmalarımızı katlayarak arttırmaktır. Bu hedef doğrultusunda ve insan hakları bilinci ve sorumluluğu ile 2019 yılında faaliyetlerimize artan bir ivme ile devam edeceğimizi Kamuoyunun bilgisinesunmak isterim.

Bu vesileyle de 2018 yılı faaliyetlerimizde yer alan ve katkı sunan ulusal ve uluslararası tüm paydaşlarımıza teşekkür eder, çalışmalarında başarılar dilerim.

GİRİŞ

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK), 20/04/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6701 sayılı Kanun ile kurulmuştur. Mezkûr Kanunla TİHEK 3 farklı Kurumun görevini tek çatı altında gerçekleştirecek şekilde yapılandırılmıştır. Bu kapsamda TİHEK'e; Ulusal İnsan Hakları Kurumu, Ulusal Önleme Mekanizması ve Eşitlik Kurumu görev ve yetkileri verilmiştir. Bu nedenle yıllık raporların da 3 temel konuda hazırlanmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu bağlamda; ulusal insan hakları kurumları açısından yıllık raporlar, bu kurumların etkinliğinin kamu tarafından denetiminin sağlamasının yanı sıra hükümete tavsiyede bulunmak ve hükümetin insan haklarına gösterdiği saygıyı izlemek için bir araçtır. Bu nedenle, bu raporlarda yıl boyunca ulusal insan hakları kurumlarının görev ve yetkileri kapsamında yürüttüğü faaliyetler ve insan hakları sorunlarının çözümüne ilişkin ortaya koyduğu görüş, tavsiye ve teklif ile hükümetin bunlara ilişkin attığı adımların belirtilmesi beklenmektedir.

Dünyadaki eşitlik kurumları arasında da yıllık rapor hazırlama yaygın bir uygulama olarak öne çıkmaktadır. Bu tür kurumlar ayrımcılık mağdurlarına yardım eden, ayrımcılıkla ilgili sorunları izleyen ve raporlayan ve toplumda eşitlik bilincinin oluşmasına katkıda bulunan kamu kuruluşları arasında yer almaktadır. Yıllık rapor vesilesiyle eşitlik kurumları o yıl ayrımcılıkla mücadele alanında yapılan çalışmaların ve mevcut durumun bir fotoğrafını ortaya koyabilmektedir.

Ulusal Önleme Mekanizmalarında ise diğer kurum modellerinden farklı olarak "İşkence ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol" uyarınca yıllık rapor hazırlanması bir zorunluluktur. Çünkü söz konusu Protokolün 23 üncü maddesinde: *" Taraf devletler Ulusal Önleme Mekanizmalarının yıllık raporlarını yayınlamayı ve dağıtmayı taahhüt eder."* hükmü yer almaktadır. Bu hüküm ulusal önleme mekanizmalarına da yıllık rapor hazırlama görevi yüklemektedir.

Ülkemizde, yukarıda yer alan 3 kurum modelinin görevlerini yerine getiren TİHEK'in yayınlayacağı yıllık raporlar Kurum mevzuatında uluslararası norm ve teamüllere uygun olarak düzenlenmiştir. 6701 sayılı kanunun 9 uncu maddesinin 1/k bendinde TİHEK'e "*Cumhurbaşkanlığına ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmak üzere, insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, işkence ve kötü muameleyle mücadele ve ayrımcılıkla mücadele alanlarında yıllık raporlar hazırlamak*" görevi verilmiştir. Kurumumuz hem mezkûr madde hem de uluslararası alandaki sorumlulukları gereğince sayılan bu 3 temel alanda her yıl rapor hazırlamaktadır.

Öte yandan 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 41 inci maddesine göre; üst yöneticiler ve bütçeyle ödenek tahsis edilen harcama yetkililerince, hesap verme sorumluluğu çerçevesinde, her yıl faaliyet raporu hazırlanması gerekmektedir. Aynı madde raporların

içeriği hakkında ise *"İdare faaliyet raporu, ilgili idare hakkındaki genel bilgilerle birlikte; kullanılan kaynakları, bütçe hedef ve gerçekleşmeleri ile meydana gelen sapmaların nedenlerini, varlık ve yükümlülükleri ile yardım yapılan birlik, kurum ve kuruluşların faaliyetlerine ilişkin bilgileri de kapsayan malî bilgileri; stratejik plan ve performans programı uyarınca yürütülen faaliyetleri ve performans bilgilerini içerecek şekilde düzenlenir."* hükmüne sahiptir.

Bu rapor öncelikli olarak 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun idare faaliyet raporu hakkındaki hükümlerini yerine getirmek amacıyla hazırlanmıştır. Bu çerçevede; *Raporun birinci bölümünde;* Kurumun görev, yetki ve sorumlulukları hakkındaki genel bilgilere, kurumsal yapıya, personel sayılarına, bütçe gerçekleşmelerine ve fiziksel yapıya ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

İkinci bölümde ise; 2018 yılındaki faaliyetlere yer verilmiştir. Bu kapsamda; başvurulara ilişkin sayısal veriler, gerçekleştirilen ziyaretler, hazırlanan raporlar, tavsiye verilen kurumlar, paydaşlarla ilişkiler temelinde düzenlenen etkinlikler ile ulusal ve uluslararası katılım ve katkı sağlanan toplantılar ve eğitim ve farkındalık arttırıcı faaliyetler yer almıştır.

Üçüncü bölüm*de* de 2019 yılı ve sonraki süreci ilgilendiren Stratejik Plan, Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun Kurumsal Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesine yer verilmiştir. Kurumumuzun 2019-2023 Stratejik Plan çalışmaları tamamlanmış olmasına rağmen henüz resmi olarak yayınlanmadığı için üçüncü bölümde Stratejik Planın yalnızca ana hatlarına yer verilmiştir.

Bu Rapor, niteliği itibariyle idare faaliyet raporu özellikleri taşısa da Kurumun faaliyetleri hakkında bilgi sahibi olmak isteyen kişi, kurum ve kuruluşların ihtiyaçlarını karşılamak için faydalı bir araç olarak değerlendirilebilir. Kurumun 3 temel görev alanıyla ilgili ülkedeki mevcut durum, Kurumun bu alanlarda yaptığı ayrıntılı çalışmalar ve analizler, Kurulun verdiği tavsiye ve kararlar, ilgisine göre "insan hakları", "işkence ve kötü muameleyle mücadele" ve "ayrımcılıkla mücadele" yıllık raporlarında yer alacaktır.

MİSYON VE VİZYON

MİSYONUMUZ

"İnsan haklarını korumak ve geliştirmek, Ulusal Önleme Mekanizması görevini yerine getirmek ve ayrımcı uygulamalarla mücadele etmek"tir.

VİZYONUMUZ

- Uluslararası insan hakları sözleşmeleriyle milletimizin temel değerlerini ve beklentilerini bağdaştırarak insan hakları alanında halkımıza ve küresel topluma öncülük eden,
- Açıklama ve kararlarına güvenilen, referans alınan, kalitesi ve marka özelliğiyle uluslararası kabul gören,
- İnsan hakları politikalarını etkileyebilen, uluslararası arenada Türk vatandaşlarının ve akraba toplulukların yurtdışında uğrayabilecekleri insan hakları ihlallerini de gözleyen ve uluslararası toplumun gündemine getirebilen,
- Gerektiğinde uluslararası alanda ihlal edilen insan hakları konusunda araştırma yapıp raporlar yayınlayabilen,
- Yapılan haksız ithamları cevaplandırabilen ve yeni evrensel haklar tespit edebilen bir kurum olmak

şeklindedir.

BÖLÜM 1

GENEL BİLGİLER

1.1. KURUM HAKKINDA

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK), 20/04/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile kurulmuştur. Kurum, Türkiye'nin insan hakları alanında tarafı olduğu uluslararası mevzuatla uyumlu olarak kanunla kurulmuş, idari ve mali özerkliğe sahip, özel bütçeli, kamu tüzel kişiliğini haiz ve Cumhurbaşkanının görevlendirdiği Adalet Bakanı ile ilişkili bir Kurumdur.

TİHEK'in kuruluş amacı insan onurunu temel alarak,

- İnsan haklarının korunması ve geliştirilmesi,
- İşkence ve kötü muameleyle etkin mücadele edilmesi ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevinin yerine getirilmesi,
- Kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi

olarak kanunda yer almıştır. Kanunda sayılan bu amaçlar esasen TİHEK'in tek çatı altında 3 farklı kurumun görevini yerine getirdiğini göstermektedir.

Bu üç ana görevin ilkini ***Ulusal İnsan Hakları Kurumu*** görevi oluşturmaktadır. Ulusal insan hakları kurumlarının sahip olması gereken asgari standartlar; uluslararası literatürde Paris Prensipleri olarak bilinen ve Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonunun 1992/54 sayılı, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun ise 48/134 sayılı kararla kabul ettiği "İnsan Haklarının Geliştirilmesi ve Korunması İçin Ulusal Kurumlar" başlıklı belgeyle belirlenmiştir.

Paris Prensipleri çerçevesinde ulusal insan hakları kurumlarının: Kuruluşunun yasal veya anayasal dayanağa sahip olması, hükümetten bağımsız olma ve özerklik, insan haklarının korunması ve güçlendirilmesi için geniş yetkilere sahip olma ve yeterlilik, üye seçiminde ve tayininde çoğulculuk ve bağımsızlığın sağlanması, yeterli mali kaynak ve mali özerklik, sivil toplum ve devlet arasında köprü olma gibi özellikleri taşıması beklenmektedir.

TİHEK'in ikinci ana görevi ***Ulusal Önleme Mekanizması*** görevidir. Ulusal Önleme Mekanizması (UÖM), *"İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol (OPCAT)"* [1]hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi ifade etmektedir.

Protokol uyarınca Ulusal Önleme Mekanizmaları, alıkonulma yerlerinde özgürlüklerinden yoksun bırakılan kişilerin sayısının yanı sıra, bu tür yerlerin sayısı ve bulunduğu yere ilişkin her türlü bilgiye ulaşmak; tüm alıkonulma yerlerine ve bunların binalarına ve tesislerine girmek; özgürlüklerinden yoksun bırakılan kişilere yönelik tutum ve alıkonulma koşullarına ilişkin tüm bilgiye erişmek; bu kişilerle tanık bulunmaksızın, doğrudan doğruya ya da gerekli görülüyorsa çevirmen aracılığıyla ve ulusal önleme mekanizmasının konuyla ilgili bilgi verebileceğine inandığı başka herhangi bir kişiyle özel görüşme yapmak; ziyaret etmek istediği yerleri ve görüşmek istediği kişileri serbestçe seçmek; BM İşkencenin Önlenmesi Alt Komitesi ile temas kurmak, ona bilgi vermek ve gerektiğinde Alt Komite ile bir araya gelmek imkânına sahiptir. Ayrıca Ulusal Önleme Mekanizmaları, özgürlüklerinden yoksun bırakılan kişilere yapılan muamelenin ve bu kişilerin koşullarının iyileştirilmesi amacıyla, ilgili makamlara tavsiyelerde bulunma, mevcut ya da tasarı halindeki mevzuata ilişkin olarak önerilerini ve gözlemlerini sunma yetkisine de haizdir. Protokole göre her taraf devlet, bir ya da daha fazla sayıda bağımsız ulusal önleme mekanizması kurma hakkına sahip olsa da Türkiye'de bu yetki sadece TİHEK'e verilmiştir.

TİHEK'in yerine getirdiği üçüncü görev ise ayrımcılıkla mücadele kapsamında ***Eşitlik Kurumu*** görevidir. Anayasamızın 10 uncu maddesi hukuki olarak eşitlik kavramını açıklamaktadır. Maddeye göre; "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar." Ayrımcılık yasağı da uluslararası insan hakları hukukunun merkezinde yer alan ve pek çok uluslararası insan hakları sözleşmesinde özel olarak yer verilen bir konudur. Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerde yer alan düzenlemeler ile Avrupa Birliği müktesebatında bulunan ve ayrımcılıkla mücadele amacıyla hazırlanan direktifler Türkiye'de ayrımcılıkla mücadele alanında kurumsallaşma gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Uluslararası kriterler ve örnek uygulamalar ile ülkemiz ihtiyaçları göz önüne alınarak yapılan mevzuat düzenlemesiyle "Eşitlik Kurumu" görevinin de Kurumumuz bünyesinde yürütülmesi uygun görülmüştür.

Özetle TİHEK temellerini uluslararası insan hakları hukukundan alan ve bu hukukun ulusal düzeyde uygulanmasını sağlayacak 3 kurum modelini bünyesinde toplamaktadır. 6701 sayılı kanunda Kurumun görevleri bu 3 temel görevle paralel olarak ve aynı anda yerine getirebilecek şekilde düzenlenmiştir. Söz konusu Kanunda Kurumun görevleri şu şekilde sayılmıştır:

1 Türkiye Protokolü 15/06/2011 tarihli ve 2011/1962 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanmış ve Türkiye taraf olmuştur. Kurum, 9/12/2013 tarihli ve 2013/5711 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla, TİHK ulusal önleme mekanizması olarak görevlendirilmiştir.

a) İnsan haklarının korunmasına, geliştirilmesine, ayrımcılığın önlenmesine ve ihlallerin giderilmesine yönelik çalışmalar yapmak.

b) İnsan hakları ve ayrımcılıkla mücadele konularında kitle iletişim araçlarını da kullanarak bilgilendirme ve eğitim yoluyla kamuoyunda duyarlılığı geliştirmek.

c) Millî eğitim müfredatında bulunan insan hakları ve ayrımcılık yasağıyla ilgili bölümlerin hazırlanmasına katkıda bulunmak.

ç) İnsan haklarının korunması, ayrımcılığın ortadan kaldırılması ve toplumdaki eşitlik anlayışının geliştirilmesine yönelik olarak üniversiteler ile ortaklaşa faaliyetlerde bulunmak, Yükseköğretim Kurulunun eşgüdümünde üniversitelerin insan hakları ve eşitlik ile ilgili bölümlerinin kurulmasına ve insan hakları ve eşitlik öğretimine dair müfredatın belirlenmesine katkıda bulunmak.

d) Kamu kurum ve kuruluşlarının meslek öncesi ve meslek içi insan hakları ve eşitlik eğitimi programlarının esaslarının belirlenmesine ve bu programların yürütülmesine katkıda bulunmak.

e) Görev alanıyla ilgili mevzuat çalışmalarını izlemek, değerlendirmek, bunlara ilişkin görüş ve önerilerini ilgili mercilere bildirmek.

f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek.

g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek.

ğ) Ayrımcılık yasağı ihlalleri nedeniyle mağdur olduğu iddiasıyla Kuruma başvuranlara mağduriyetlerinin giderilmesi için kullanabilecekleri idari ve hukuki süreçler konusunda yol göstermek ve başvurularını takip etmelerini sağlamak amacıyla yardımcı olmak.

h) İşkence ve kötü muamele ile mücadele etmek ve bu konuda çalışmalar yapmak.

ı) İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması olarak görev yapmak.

i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek.

j) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin bulundukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek, bu ziyaretlere ilişkin raporları ilgili kurum ve kuruluşlara iletmek, Kurulca gerekli görülmesi durumunda kamuoyuna açıklamak, ceza infaz kurumları ve tutukevleri izleme kurulları, il ve ilçe insan hakları kurulları ile diğer kişi, kurum ve kuruluşların bu gibi yerlere gerçekleştirdikleri ziyaretlere ilişkin raporları incelemek ve değerlendirmek.

k) Cumhurbaşkanlığına ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmak üzere, insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, işkence ve kötü muameleyle mücadele ve ayrımcılıkla mücadele alanlarında yıllık raporlar hazırlamak.

l) Kamuoyunu bilgilendirmek, düzenli yıllık raporlar dışında, gerek görüldüğünde görev alanına ilişkin özel raporlar yayımlamak.

m) İnsan hakları ve ayrımcılıkla mücadele alanındaki uluslararası gelişmeleri izlemek ve değerlendirmek, alanındaki uluslararası kuruluşlarla ilgili mevzuat dâhilinde işbirliği yapmak.

n) İnsan haklarının korunması ve ayrımcılıkla mücadele kapsamında faaliyet yürüten kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, meslek kuruluşları ve üniversitelerle işbirliği yapmak.

o) Diğer kurumların ayrımcılığın önlenmesine yönelik faaliyetlerine destek vermek.

ö) Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası insan hakları sözleşmelerinin uygulanmasını izlemek, bu sözleşmeler uyarınca kurulan inceleme, izleme ve denetleme mekanizmalarına Devletin sunmakla yükümlü olduğu raporların hazırlanması sürecinde, ilgili sivil toplum kuruluşlarından da yararlanmak suretiyle görüş bildirmek, bu raporların sunulacağı uluslararası toplantılara temsilci göndererek katılmak.

p) Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak,

r) Görev ve yetkilerine ilişkin olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunu ve Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunu yılda en az bir defa bilgilendirmek,

s) İnsan hakları sorunlarını tartışmak ve insan hakları konularında bilgi ve görüş alışverişinde bulunmak, ayrımcılık yasağıyla ilgili konularda sorunları ve çözüm önerilerini tartışmak ve bu konularda bilgi ve görüş alışverişinde bulunmak amacıyla, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, sendikalar, sosyal ve mesleki kuruluşlar, yükseköğretim kurumları, basın ve yayın kuruluşları, araştırmacılar ve ilgili diğer kişi, kurum ve kuruluşların katılımıyla istişare komisyon ve istişare toplantıları yapmaktır.

1.2. KURUMSAL YAPI

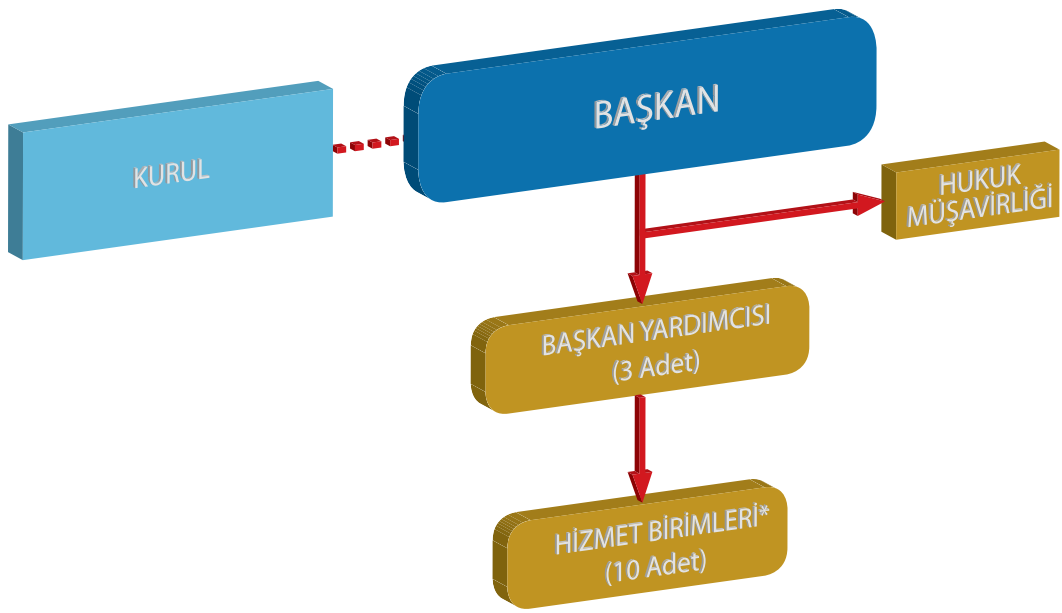
Kamu tüzel kişiliği, kanunla ya da kanunun açıkça verdiği bir yetkiye dayanarak kurulan, üstün ve ayrıcalıklı yetkilerle donatılmış, malları, gelirleri ve personeli ayrı bir statüye tabi tutulmuş kurum ve kuruluşları ifade etmektedir. Mali özerklik, kurum veya kuruluşların kendilerine ait bütçelerinin olması ve harcamalarının bu bütçeden kendileri tarafından yapılması anlamına gelmektedir. Kamu tüzel kişiliğini haiz olma, başka bir ifade ile idari yönden özerk olma, kurumun veya kuruluşun ikincil mevzuatını oluşturabilmesi, kurumun kendi personelini alabilmesi, kararlarını başka bir makamın onayı ve icazeti olmaksızın alabilmesini ifade etmektedir.

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu da 6701 sayılı Kanununun 8 inci maddesi gereğince idari ve mali özerkliğe sahip, özel bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz bir kurum olarak kurulmuştur.

1.2.1. Teşkilat Yapısı

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, Kurul ve Başkanlık teşkilatından oluşmaktadır. Kurum, bölge ya da il düzeyinde büro açma (yerel teşkilat kurma) yetkisine de sahiptir. Kurumun teşkilat şemasına aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 1: Teşkilat Şeması

** Hizmet birimleri 6701 sayılı Kurum Kanunumuzda sayma yoluyla belirtilmemiştir. Hizmet birimleri ve büroların çalışma usul ve esasları yönetmelikle belirlenecektir. Kanuna göre hizmet birimlerinin sayısı ise onu geçemez.*

1.2.1.1. Kurul

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu Kurumun karar organıdır. Kurul, görev ve yetkilerini kendi sorumluluğu altında, bağımsız olarak yerine getirir ve kullanır. Görev alanına giren konularla ilgili olarak hiçbir organ, makam, merci veya kişi, Kurula emir ve talimat veremez, tavsiye ve telkinde bulunamaz.

Kurul; biri başkan, biri ikinci başkan olmak üzere Cumhurbaşkanı tarafından 4 yıllığına atanan on bir üyeden oluşur. Kurul üyeleri tam zamanlı olarak görev yapar. Başkan, ikinci başkan ve üyelerin süreleri dolmadan herhangi bir nedenle görevlerine son verilemez. Kurulun görev ve yetkileri 6701 sayılı Kanunun 11 inci maddesinde belirtilen şekilde düzenlenmiştir. Bu maddeye göre Kurulun görev ve yetkileri şunlardır:

a) Kurumla ve Kurumun görev alanıyla ilgili düzenlemeler yapılmasına yönelik kararlar almak.

b) Ayrımcılık yasağı ihlallerine ilişkin başvurular ile insan hakları veya ayrımcılık yasağı ihlallerine ilişkin resen yapılan incelemeleri karara bağlamak, bu başvuru ve incelemelere ilişkin gerekli hâllerde uzlaşma sürecini sonuçlandırmak, ayrımcılık yasağı ihlallerine ilişkin bu Kanunda öngörülen idari yaptırımlara karar vermek.

c) İnsan hakları ve ayrımcılık yasağı ihlallerine ilişkin yargı kararlarının uygulanmasına ilişkin sorunları izlemek ve değerlendirmek.

ç) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını ve bu kapsamda resen yürütülen incelemeleri karara bağlamak.

d) Görev alanıyla ilgili olarak yargı organlarına, kamu kurum ve kuruluşlarına ve ilgili kişilere talepleri hâlinde görüş bildirmek.

e) Gerek gördüğünde Kurumun kendi alanında çalışan uluslararası kuruluşlara üye olmasına ve bu kuruluşlarla işbirliği yapmasına karar vermek.

f) Kurum tarafından insan haklarının korunması, ayrımcılıkla mücadele ve ulusal önleme mekanizması görevleri kapsamında yapılan inceleme ve araştırmaları, hazırlanan raporları ve benzeri çalışmaları karara bağlamak.

g) Kurumun stratejik planını karara bağlamak, amaç ve hedeflerini, hizmet kalite standartlarını ve performans ölçütlerini belirlemek.

ğ) Kurumun stratejik planı ile amaç ve hedeflerine uygun olarak hazırlanan bütçe teklifini görüşmek ve karara bağlamak.

h) Kurumun faaliyet raporlarını karara bağlamak.

ı) Taşınmaz alımı, satımı ve kiralanması konularındaki önerileri görüşüp karara bağlamak.

i) Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak.

Kurul Üyelerinin Uyacakları Mesleki ve Etik İlkeler ise, Kurulun Çalışma Usul ve Esasları ile Diğer Hususlar 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ile belirlenmiştir.

Halihazırda görev yapan kurul üyelerimizin 8 tanesi 16/03/2017 tarihli ve 30009 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2017/9974 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile 3 tanesi ise aynı tarih ve sayılı Resmî Gazete'deki 2017/25 sayılı kararla Cumhurbaşkanı tarafından seçilmiştir. Üyeler arasından başkan ve ikinci başkanın seçimi 25/05/2017 tarihinde gerçekleşmiş ve görev dağılımı aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

Tablo 2: Kurul Üyeleri

BAŞKAN	Süleyman Arslan
İKİNCİ BAŞKAN	Mesut Kınalı
ÜYE	Can Esen
ÜYE	Cemil Kılıç
ÜYE	Dilek Ertürk
ÜYE	Prof. Dr. Halil Kalabalık
ÜYE	Harun Mertoğlu
ÜYE	Hıdır Yıldırım
ÜYE	Mehmet Altuntaş
ÜYE	Mehmet Emin Genç
ÜYE	Safet Balın

Kurul, tam zamanlı olarak görev yapmaktadır. Kurul toplantıları Başkan tarafından, Başkanın katılamaması halinde ise İkinci Başkan tarafından yönetilmektedir. Başkanın dışında en az beş üyenin birlikte talep etmesi hâlinde, Kurul, Başkan tarafından beş gün içinde toplanmak üzere derhâl toplantıya çağrılır.

Toplantı gündemi Başkan tarafından hazırlanarak, toplantıdan en az üç gün önce Kurul üyelerine bildirilir. Gündeme yeni madde eklenebilmesi için toplantıda üyelerden birinin öneride bulunması ve önerilen maddenin Kurul tarafından kabul edilmesi gerekir.

Kurul, en az yedi üye ile toplanır ve en az altı üyenin aynı yöndeki oyuyla karar alır. Kararlarda çekimser oy kullanılamaz. Kurul, kendi üyeleri arasından, her bir çalışma alanı için üçer üyeli komisyonlar oluşturabilir. Kurul ayrıca başvuruları görüşmek ve sonuçlandırmak üzere Başkan hariç beş üyeli daireler de oluşturabilir. Başkan, dairelerin doğal üyesidir. Aksi kararlaştırılmadıkça Kurul Toplantıları gizlidir. Kurul gerekli gördüğünde kararlarını kamuoyu ile paylaşabilir.

1.2.1.2. Başkan

Kurul Başkanı, Kurumun da başkanıdır. Başkan, Kurumun en üst amiri olup, Kurum hizmetlerini mevzuata, Kurumun amaç ve politikalarına, stratejik planına, performans ölçütlerine ve hizmet kalite standartlarına uygun olarak düzenler, yürütür ve hizmet birimleri arasında eşgüdümü sağlar. Başkan ayrıca, Kurumun genel yönetim ve temsilinden de sorumludur. Başkanın yokluğunda ise İkinci Başkan, Başkana vekâlet etmektedir.

Başkanın görev ve yetkileri şunlardır:

a) Kurul toplantılarının gündemini, gün ve saatini belirlemek ve toplantıları yönetmek.

b) Kurul kararlarının tebliğini ve Kurulca gerekli görülenlerin kamuoyuna duyurulmasını sağlamak.

c) Hizmet birimi koordinatörlerini görevlendirmek ve diğer Kurum personelini atamak.

ç) Hizmet birimlerinden gelen önerilere son şeklini vererek Kurula sunmak.

d) Kurumun stratejik planını, performans ölçütlerini hazırlamak, amaç ve hedeflerini, hizmet kalite standartlarını, insan kaynakları ve çalışma politikalarını oluşturmak.

e) Belirlenen stratejilere, yıllık amaç ve hedeflere uygun olarak Kurumun yıllık bütçesi ile mali tablolarını hazırlamak.

f) Yıllık faaliyet raporlarını hazırlamak, yıllık amaç ve hedeflere, performans ölçütlerine göre faaliyetlerin değerlendirmesini yapmak ve bunları Kurula sunmak.

g) Kurul ve hizmet birimlerinin uyumlu, verimli, disiplinli ve düzenli bir biçimde çalışması amacıyla eşgüdümü sağlamak.

ğ) Kurumun yönetim ve işleyişine ilişkin diğer görevleri yerine getirmek.

1.2.1.3. Başkanlık Teşkilatı

Başkanlık; 3 Başkan Yardımcısı, hizmet birimleri ve çalışma gruplarından oluşmaktadır. Başkanlık, Kurul kararlarını uygulamakla ve diğer konularda Başkana ve Kurula yardımcı olmakla görevlidir.

Hizmet birimleri, Başkan tarafından belirlenen koordinatörlerin eşgüdümünde faaliyet göstermektedir. Kurumun hizmet birimleri, Kanunda sayma suretiyle belirlenmemiş olup sayısı onu geçmemek üzere Kurumun ihtiyacına göre belirlenecektir. Hizmet birimleri ve büroların çalışma usul ve esasları, faaliyet alanı, görev ve yetkilerine uygun olarak Kurumun teklifi üzerine Cumhurbaşkanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenecektir. Kurumun teşkilat yapısını düzenleyecek olan yönetmelik çalışmaları nihayete erdirilmiş olup 2019 yılı içerisinde yayımlanması beklenmektedir.

Ayrıca Kurum, görev alanına giren konularla ilgili olarak çalışmalarda bulunmak üzere kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve konuyla ilgili uzmanların katılımı ile altı ay süreli *geçici komisyonlar* da oluşturabilir. Başkan, bu süreyi üç aya kadar uzatabilir. Gerekli görülmesi hâlinde ise Kurul, altı aylık süreyi iki katına kadar uzatabilir. Ayda ikiyi geçmemek kaydıyla komisyonların toplantılarına ilişkin giderler Kurum bütçesinden karşılanır.

Kurumun merkezi Ankara olup ihtiyaç halinde, Kurumun teklifi üzerine Cumhurbaşkanı kararıyla Kuruma bağlı bürolar da kurulabilecektir. Kurulacak bu birimler yanında Kurumun ihtiyaç duyması halinde "Çalışma Grupları", "İnceleme ve Ziyaret Heyetleri" oluşturması da mümkündür.

1.2.2. Personel

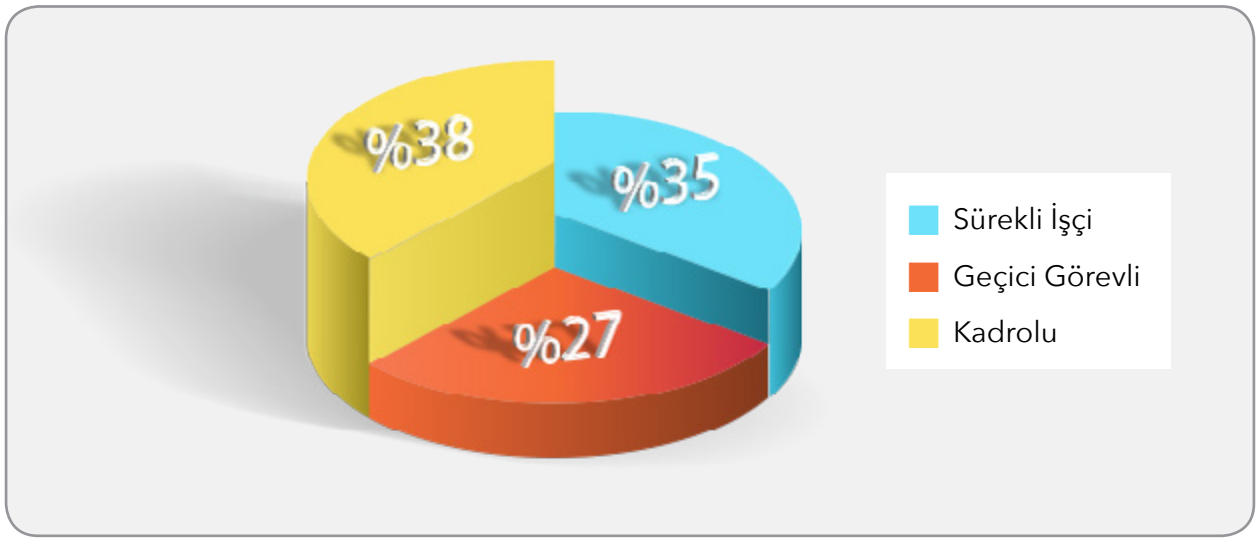
Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, kendi personelini seçme, atama ve istihdam etme, eğitme ve görevlendirme yetkisine sahiptir. 6701 sayılı Kurum Kanununun 13 üncü maddesinde, hizmet birim koordinatörleri ile diğer kurum personelini atama yetkisi Kurum Başkanına tanınmıştır.

Kurum 2018 yılına; 22'si kadrolu, 24'ü geçici görevli personel ve 12'si de taşeron firma üzerinden çalışan işçi olmak üzere toplam 58 fiili çalışan sayısıyla girmiştir.

2018 yılı içerisinde ise; bir başkan yardımcısı ataması yapılmış, ilk atama yoluyla 2 memur statülü personel göreve başlatılmış ve ayrıca Kurum bünyesinde taşeron firma üzerinden çalışan 12 işçinin (7 Güvenlik, 5 Temizlik) 696 sayılı KHK kapsamında "sürekli işçi" kadrosuna geçişleri sağlanmıştır. 703 sayılı KHK kapsamında ise mülga Başbakanlık personelinden, Devlet Personel Başkanlığınca Kurumumuza atanan 16 memur statülü personel ve 24 sürekli işçinin atama işlemleri yıl içerisinde tamamlanmıştır.

2018 yılı sonunda ise kadro cetvelinde yer alan 168 kadromuzun 40'ı dolu, 128'i boş kadro şeklindedir. Buna göre fiilen çalışan sayımız; 40'ı kadrolu, 28'i geçici görevli ve 36'sı da 696 sayılı KHK kapsamında sürekli işçi olmak üzere 104'e ulaşmıştır. Kurumda geçici görevli olarak çalışanlar arasında öğretim elemanı, hâkim ve savcı, çeşitli unvanlar altında uzman, psikolog, bilgisayar işletmeni gibi unvanlara sahip personel bulunmaktadır.

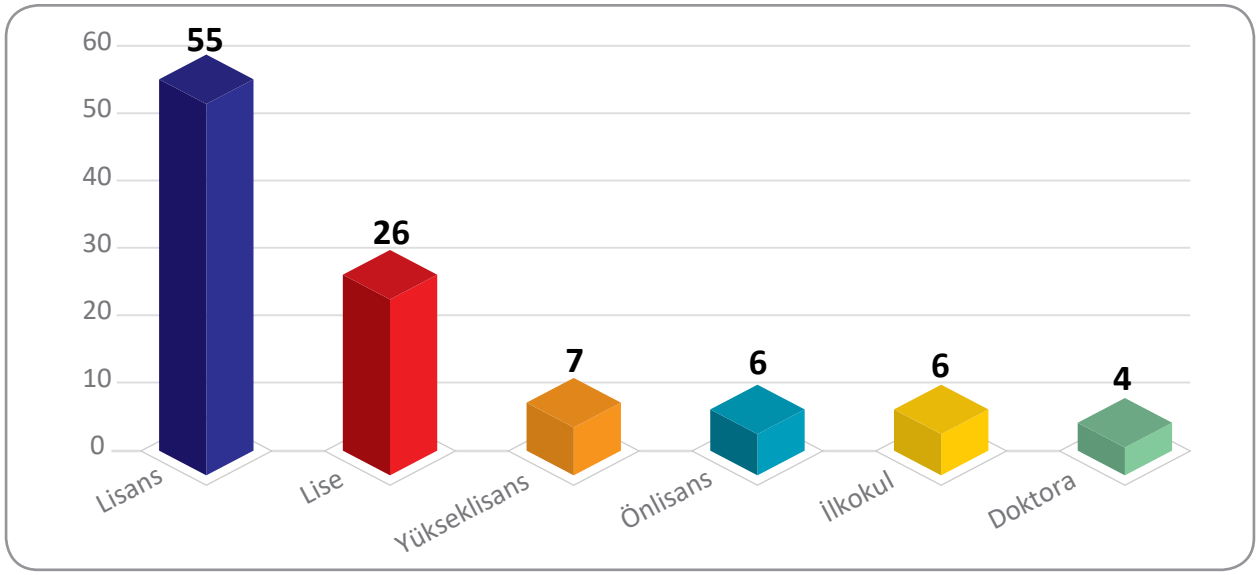
Tablo 3: Personelin Statüsüne Göre Dağılımı

Tablo 3'ten de görüldüğü üzere toplam personelimizin yüzde 38'ini kadrolu personel, yüzde 35'ini sürekli işçiler oluşturmakta iken yüzde 27'sini geçici görevli personel oluşturmaktadır.

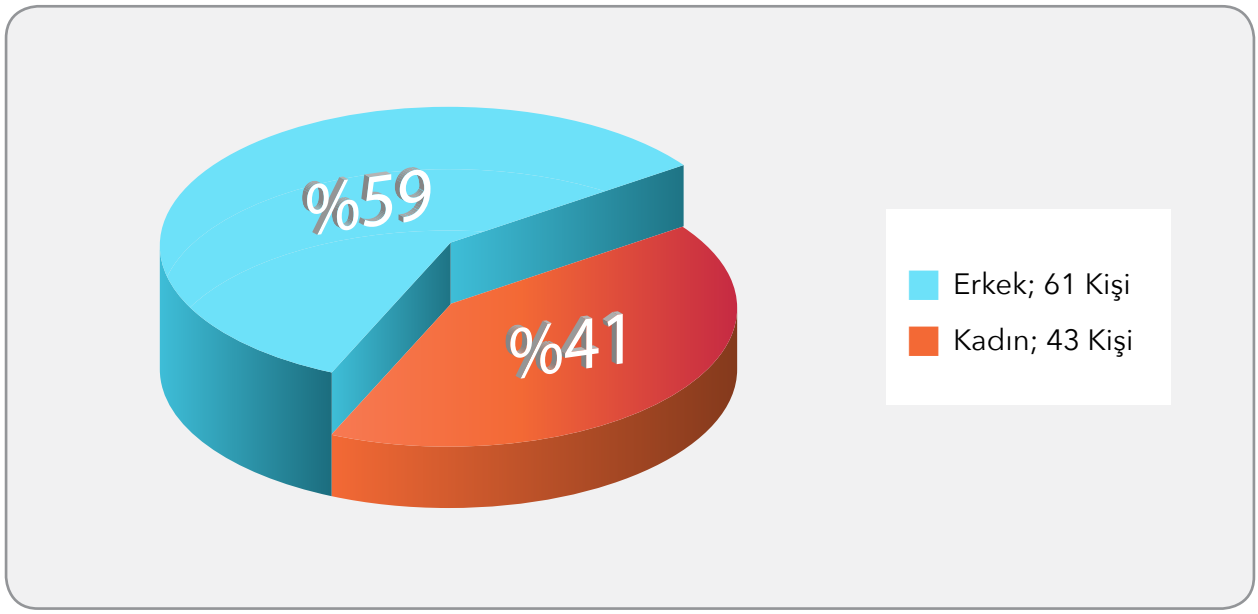
Kurumumuzda çalışan personelin eğitimi durumu Tablo 4'te yer almakta olup personelimizin ağırlıklı olarak lisans ve lisansüstü eğitim seviyesine sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 4: Personelin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

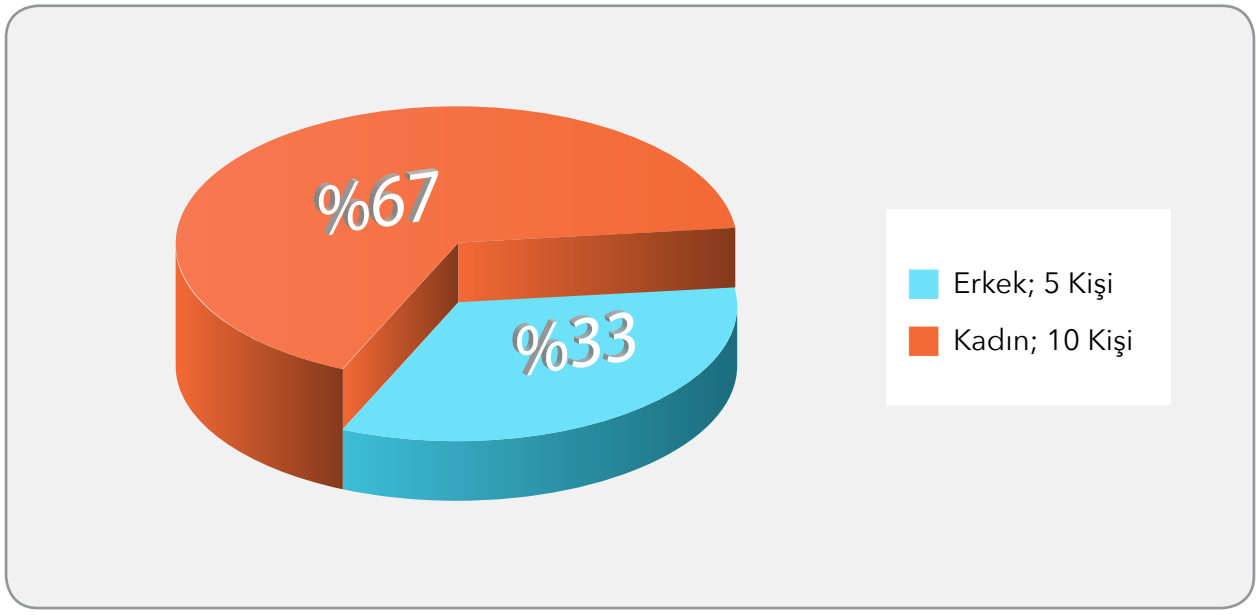
Kadrolu, geçici ve sürekli işçi statüsündeki personel dahil olmak üzere bütün personelin cinsiyete göre dağılımı aşağıdaki tablo 5'de verilmiştir. Buna göre personelimizin yüzde 59'u erkek, yüzde 41'i kadın personelden oluşmaktadır.

Tablo 5: Personelin Cinsiyetine Göre Dağılımı

Kurumumuz görev alanı itibariyle uzmanlık gerektiren bir Kurum olup bu durum personel kadro dağılımında da görülmektedir. Bu kapsamda Kurumumuza verilmiş olan 168 kadronun 95 tanesi insan hakları ve eşitlik uzmanı ve uzman yardımcılarına ayrılmış durumdadır. Hali hazırda ağırlıklı olarak kadın personelden oluşan 15 insan hakları ve eşitlik uzmanı görev yapmaktadır.

Tablo 6 : İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanlarının Cinsiyetine Göre Dağılımı

Kurumumuza, 2018 yılı için 14 açıktan atama izni verilmiştir. Bu iznin 1'i naklen atama kapsamında Başkan Yardımcılığı kadrosu için kullanılmış; kalan 13'ü ise İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman yardımcısı alımı için değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda; 13 Uzman yardımcısının alınmasına yönelik ilan 21/12/2018 tarihli ve 30632 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır. 13 Uzman Yardımcısının 03.03.2019 tarihinde Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesine yaptırılacak olan yazılı ve ardından Kurumumuz tarafından yapılacak sözlü sınavın sonuçlarına göre 2019 yılı içerisinde atanması planlanmaktadır.

6701 sayılı Kanunun "Personele ve Özlük Haklarına İlişkin Hükümler" başlıklı 15/6 madde fıkrasında kurumun sözleşmeli personel istihdam edebileceği de öngörülmüştür. Bu maddeye göre, Kurum tarafından özel bilgi ve ihtisas gerektiren işlerde sözleşmeli personel çalıştırılabilecektir. Aynı madde fıkrasına göre, Kurumda çalıştırılacak sözleşmeli personel sayısı İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanı ve İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcısı toplam kadro sayısının yüzde on beşini geçemeyecektir. Bu hükümlere göre Kurumda 14 Sözleşmeli Personel çalıştırabilecektir. Sözleşmeli personel alımı için ilgili kurumlarla gerekli yazışmalar başlatılmıştır.

1.2.3. Bütçe

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, 6701 sayılı Kanunla ve diğer mevzuatla verilen görevleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak üzere, idari ve mali özerkliğe sahip, özel bütçeli ve kamu tüzel kişiliğine haiz bir kurum olarak belirlenmiştir. TİHEK bu bağlamda özel bütçeli bir kurumdur ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda 2 sayılı cetvelde yer almaktadır.

6701 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinde Kurumun gelirleri sayılmıştır. Maddeye göre Kurumun gelirleri şunlardır:

a) Genel bütçeden yapılacak hazine yardımları.

b) Kuruma ait taşınır ve taşınmazlardan elde edilen gelirler.

c) Gelirlerinin değerlendirilmesinden elde edilen gelirler.

ç) Diğer gelirler.

2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Kuruma 8.054.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Tahsis edilen bütçenin ağırlıklı olarak mal ve hizmet alımlarında yoğunlaştığı görülmektedir.

Tablo 7: Bütçe Kanunuyla Verilen Ödenek Toplamı

GİDERİN TÜRÜ	ÖDENEK MIKTARI
Personel Giderleri	3.042.000,00
Sosyal Güvenlik Kur. Devlet Prim Giderleri	334.000,00
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	4.284.000,00
Cari Transferler	394.000,00
BÜTÇE KANUNUYLA VERİLEN ÖDENEK TOPLAMI	**8.054.000,00**

Bütçe kanunuyla verilen ödeneğin yıl içerisinde bazı gider tertiplerinde yetersiz kalması nedeniyle 2017 yılından devreden likit fazlası nakit paradan 1.507.013 TL ödenek eklenmiştir. Aşağıdaki tabloda ödenek ekleme ihtiyacı doğan gider kalemleri detaylı olarak görülebilmektedir.

Tablo 8: Yıl içinde Eklenen Ödenekler

HESAP ADI	TUTAR
Personel Giderleri (Memurlar)	342.359,48
Personel Giderleri (İşçiler)	582.726,54
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri (Memurlar)	80.013,16
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri (İşçiler)	87.513,92
Yolluklar	44.300,00
Hizmet Alımları	350.000,00
Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri	20.100,00
TOPLAM	**1.507.013,10**

Yılsonunda harcanamayan bazı gider tertiplerinin toplamı olan 1.386.335,00 TL tenkis edilmiştir.

Tablo 9: Yıl içinde Tenkis Edilen Ödenekler

HESAP ADI	TUTAR
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri (Memurlar)	31.202,63
Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	308.504,71
Yolluklar	273.317,74
Görev Giderleri	24.870,00
Hizmet Alımları	348.195,05
Temsil ve Tanıtma Giderleri	56.994,49
Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri	19.503,87
Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	6.081,90
Görev Zararları	283.200,00
Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	30.000,00
Yurtdışına Yapılan Transferler	4.464,61
TOPLAM	1.386.335,00

Yıl içerisinde eklenen ödenekler ve yılsonunda yapılan tenkisle birlikte 2018 yılı ödenek bütçe gerçekleşmesi 8.174.678,00 TL şeklinde olmuştur.

Tablo 10: Ödenek Dağılım Tablosu

GİDERİN TÜRÜ	ÖDENEK MIKTARI
Personel Giderleri	3.042.000,00
Sosyal Güvenlik Kur. Devlet Prim Giderleri	334.000,00
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	4.284.000,00
Cari Transferler	394.000,00
Bütçe Kanunuyla Verilen Ödenek Toplamı	**8.054.000,00**
Yıl İçinde Likit fazlası Ödenek Ekleme	1.507.013,00
2018 Yılı Toplam Ödenek Tutarı	**9.561.013,00**
Tenkis Edilen Ödenek	1.386.335,00
2018 Yılı Harcanan Ödenek Toplamı	**8.174.678,00**

2018 yılında gerçekleşen 8.174.678.000 TL ödeneğin bütçe gider tertiplerine göre dağılımı aşağıdaki tablodaki gibi gerçekleşmiştir.

Tablo 11: Bütçe Giderleri Dağıtım Tablosu

BÜTÇE GİDERLERİNİN TÜRÜ	BÜTÇE GİDERİ
Personel Giderleri	**4.167.086,02**
Memurlar	*3.384.359,48*
İşçiler	*782.726,54*
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	**554.224,45**
Memurlar	*382.810,53*
İşçiler	*171.413,92*
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	**3.377.031,27**
Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	*316.495,29*
Yolluklar	*213.982,10*
Görev Giderleri	*130,00*
Hizmet Alımları	*2.603.904,18*
Temsil ve Tanıtma Giderleri	*27.005,47*
Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Gid.	*201.596,13*
Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	*13.918,10*
Cari Transferler	**76.335,39**
Görev Zararları	*66.800,00*
Yurtdışına Yapılan Transferler	*9.535,39*
TOPLAM	8.174.677,13

Kurumun ana geliri, Genel Bütçeden tahsis edilen Hazine Yardımı gelirlerinden oluşmaktadır. Hazine yardımı kurum gelirlerinin yüzde 98,95'ini oluşturmaktadır. Geriye kalan tutar ise diğer muhtelif gelir kalemlerinden oluşmaktadır. Bu durum Tablo 12'den görülebilecektir.

Tablo 12: 2018 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

BÜTÇE GELİRLERİNİN TÜRÜ	BÜTÇE GELİRİ
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	**4.484,00**
Şartname, Basılı Evrak, Form Satış Gelirleri	*200,00*
Lojman Kira Gelirleri	*4.284,00*
Hazine yardımı	**8.436.600,00**
Diğer Gelirler	**85.040,71**
Mevduat Faizleri	*61.607,90*
Kişilerden Alacaklar	*11.287,90*
Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Çeşitli Gelirler	*12.144,91*
TOPLAM	8.526.124,71

1.2.4. Fiziksel Yapı

1.2.4.1 Bina

Kurumumuz kiralama suretiyle kullandığı, Kocatepe Mahallesi, Yüksel Cad. No:23, 06420 Çankaya/ Ankara adresindeki yaklaşık 2500 m2 alana sahip beş katlı binada hizmet vermektedir. Binanın fiziksel imkânlarının yetersiz olması ve acil tadilat ihtiyacı nedeniyle yeni bir hizmet binasına taşınmak için girişimler devam etmektedir.

1.2.4.2.Bilişim Altyapısı

Kurumsal yapının güçlendirilmesi kapsamında Kurumumuz Bilişim altyapısının oluşturulması için 2019 yılı yatırım bütçesinde Kurumumuza ödenek tahsis edilmiştir. Devam eden çalışmalarımız sonucu oluşturulacak veri merkezi ile bilişim teknolojilerinden faydalanarak ihlal başvuruları başta olmak üzere verilen tüm hizmetlerin daha etkin ve verimli yürütülmesi sağlanacaktır. Bunun yanında başvuruların daha hızlı sonuçlandırılması, başvuruların elektronik ortamda takip edilmesinin sağlanması ve istatistiklerin raporlanması gibi birçok konuda daha etkin çalışmalar planlanmaktadır.

Bu kapsamda;

- Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS) ve e-başvuru sayfasının, yapılan ihtiyaç analizi ve talepler çerçevesinde alımı ve kurulumu tamamlanmıştır.
- Kurumumuza yapılacak ihlal başvurularının Elektronik olarak alınabilmesi için gerekli çalışmalar tamamlanmakta olup MERNİS ve UYAP entegrasyonlarının tamamlanması ile e-başvuru sayfası kullanıma açılacaktır. UYAP (Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi) üzerinden başvuru konusu uyuşmazlıkların yargı organlarına taşınıp taşınmadığını tespit edebilecek olup, bu sayede zaman kaybının önüne geçilebilecek ve kamu kaynaklarının etkin bir şekilde kullanılması sağlanacaktır.
- Kurum web sayfamızın ihtiyaçlar doğrultusunda güncellenmesi için tasarım ve kodlama çalışmalarımız sonuçlandırma aşamasına gelmiştir.

Bilişim Altyapısı kapsamında değerlendirilebilecek mevcut donanım bilgilerimize ise Tablo 13'te yer verilmiştir.

Tablo 13: Donanım Verileri

ÜRÜN TİPİ	ADEDİ
Masaüstü Bilgisayar	49
Dizüstü Bilgisayar	35
Mobil Yazıcı	1
Siyah Beyaz Yazıcı	23
Çok Fonksiyonlu Yazıcı	5
Renkli Yazıcı	3
Fotokopi	2
Renkli Fotokopi	2
Tarayıcı	2
Projeksiyon Cihazı	1
Kablosuz Erişim Cihazı	3

BÖLÜM 2

2018 YILINDAKİ FAALİYETLERİMİZ

2.1. BAŞVURULAR

Kurumumuza ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan gerçek veya tüzel kişiler ile ulusal önleme mekanizması görevimiz kapsamında özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişiler başvuru yapabilmektedir. Başvurular elden veya posta yoluyla teslim edilen dilekçeler ile aslı 15 gün içerisinde Kurumumuza ulaştırılması kaydıyla faks ve e-posta yoluyla da yapılabileceği gibi illerde valilikler, ilçelerde kaymakamlıklar aracılığıyla da yapılabilir. Kurumumuza yapılan başvurulardan herhangi bir ücret alınmamaktadır.

İlgililerin, Kurumumuza başvuru yapmadan önce 6701 sayılı Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep etmeleri gerekmektedir. Bu taleplerinin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde kendilerine cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilecektir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan da başvuruları kabul edebilir. Dava açma süresi içinde Kuruma yapılan başvurular işlemeye başlamış olan dava açma süresini durdurur.

Başvurular, 6701 sayılı Kanun ve "Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" hükümleri çerçevesinde incelemekte ve sonuçlandırmaktadır. Kurum, yapılan başvuruları veya resen yaptığı incelemeleri başvuru ve resen inceleme kararı tarihinden itibaren en geç üç ay içinde sonuçlandırır. Bu süre, Başkan tarafından bir defaya mahsus olmak üzere en fazla üç ay süreyle uzatılabilir.

Kurumumuza yapılan başvurulardaki ihlal iddialarının incelenmesi aşamasında öncelikle ihlal iddiasına muhatap olan taraftan iddialara ilişkin yazılı görüşünü sunması istenir. Yazılı görüşün, istemin tebliğinden itibaren on beş gün içinde Kurumumuza ulaştırılması gerekmektedir. Gelen cevabi görüş, başvuran kişiye tebliğ edilir ve cevaba ilişkin kendi görüşünü de tebliğden itibaren en geç on beş gün içinde Kurumumuza sunması istenir. Talep hâlinde Başkan bu süreleri bir defaya mahsus olmak üzere on beş gün uzatabilir ve ayrıca taraflara talepleri hâlinde Kurul önünde ayrı ayrı sözlü açıklama yapma hakkı tanınabilir. Başkan, incelemenin özelliğine

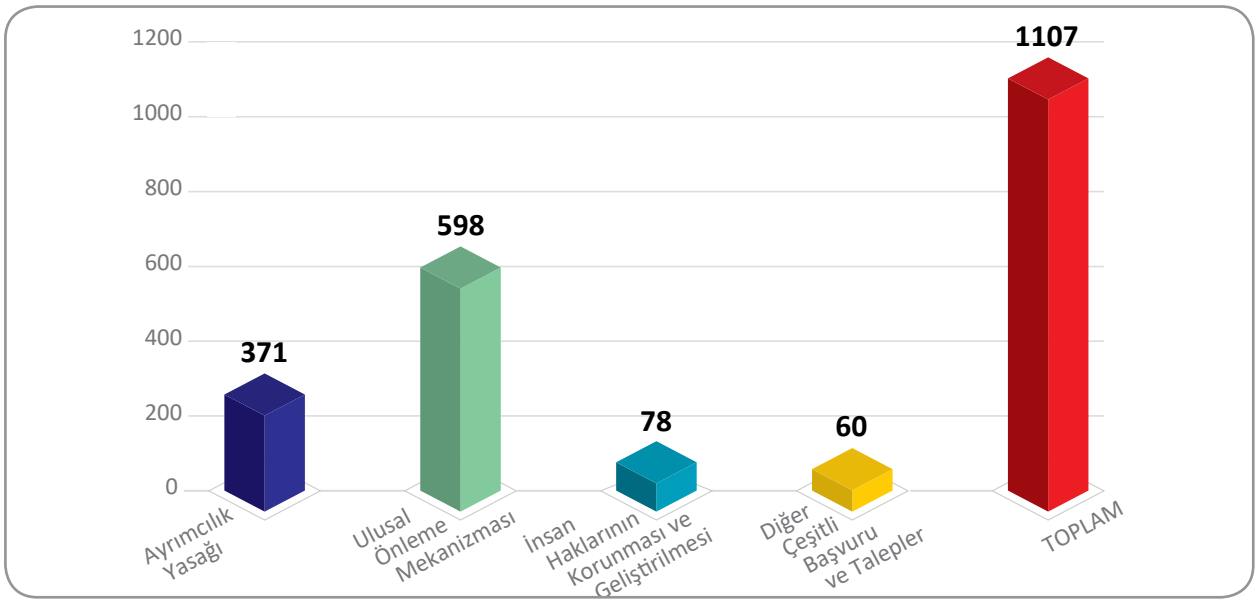
göre, görüşlerin alınmasından sonra, resen veya talep üzerine tarafları uzlaşmaya davet edebilir. Uzlaşma, insan hakları veya ayrımcılık yasağı ihlali olduğu iddia olunan uygulamaya son verilmesi veya mağdur açısından bu sonucu sağlayacak çözümleri içerebileceği gibi mağdura belli bir tazminatın ödenmesi biçiminde de olabilir.

Kurumumuz; ayrımcılık yasağı ve ulusal önleme mekanizması kapsamında başvuru üzerine veya resen, diğer insan hakları ihlalleriyle ilgili olarak ise sadece resen inceleme yapabilmektedir. Ayrımcılık yasağı kapsamındaki ihlallerin tespiti halinde Kurumun idari yaptırım yetkisi bulunmaktadır. Başvuru sonucunda ihlal tespit edilirse sorumlular hakkında bin Türk lirasından on beş bin Türk lirasına kadar idari para cezası uygulanabilmektedir. Ayrımcılık yasağı ihlalleri dışında kalan işkence, kötü muamele ve diğer insan hakları ihlallerinde Kuruma idari para cezası uygulama yetkisi verilmemiştir. Ancak ihlallerin suç niteliğinde olduğunun tespiti halinde suç duyurusunda bulunulması mümkündür.

2.1.1. Başvurulara İlişkin Sayısal Veriler

2018 yılı içerisinde Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna 1107 başvuru yapılmıştır. Bu başvurular Kurumun 3 temel görevi çerçevesinde kategorilere ayrılarak ilgili birimlerce incelenmiştir. Bu kapsamda, Kurumumuza *'Ayrımcılıkla Mücadele'* görevi kapsamında 371, *'Ulusal Önleme Mekanizması Görevi'* kapsamında 598, *'İnsan Haklarının Korunması ve Geliştirilmesi Görevi'* kapsamında 78 başvuru yapılmıştır. Öte yandan, çeşitli başvuru ve talep içeren 60 dilekçe de Kurumumuza iletilmiştir. Ayrıca kurumumuza bizzat gelerek veya telefonla bilgi almak isteyen pek çok vatandaşımıza da danışmanlık yapılmıştır.

Tablo 14: Başvurulara İlişkin Sayısal Veriler

Kuruma gelen başvuruların büyük bir bölümü ilgili mevzuat hükümleri kapsamında belirlenmiş olan *'Ön İnceleme Koşullarını'* taşımadığı anlaşıldığından esastan incelemeye alınamamıştır. Konularına göre başvurulara ilişkin yapılan işlemler şu şekildedir;

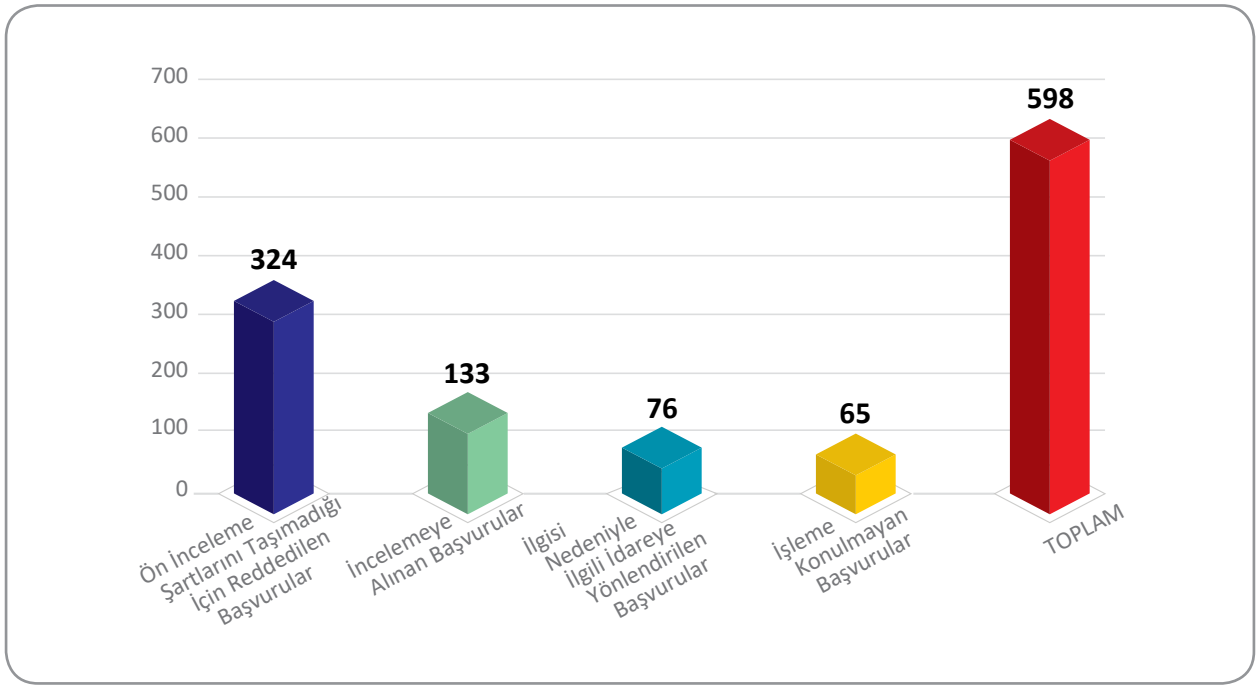
2.1.1.1. Ulusal Önleme Mekanizması Kapsamında Gelen Başvurulara Yapılan İşlemler

Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişiler tarafından 2018 yılında Kurumumuza 598 başvuru yapılmıştır.

Özgürlüğünden mahrum bırakılan kişiler tarafından yapılan; ancak ulusal önleme mekanizmasının görev alanına girmeyen 65 başvuru işleme konulmamıştır. Başvuruların 324'ü ise Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48 inci maddesinde yer alan ön inceleme şartlarını taşımadığı gerekçesiyle reddedilmiştir.

İlgisi nedeniyle veya telafisi güç veya imkânsız zararlar doğmaması nedeniyle 76 başvuru Bakanlıklar, Valilikler, Cumhuriyet Başsavcılıkları, İl ve İlçe İnsan Hakları Kurulları gibi ilgili idarelere yönlendirilmiştir. İlgili kurum ve kuruluşlara yönlendirilen başvurularda ön inceleme şartları aranmamaktadır. Ön inceleme şartlarını taşıyan 133 başvuru ise Kurumumuzca incelemeye alınmıştır.

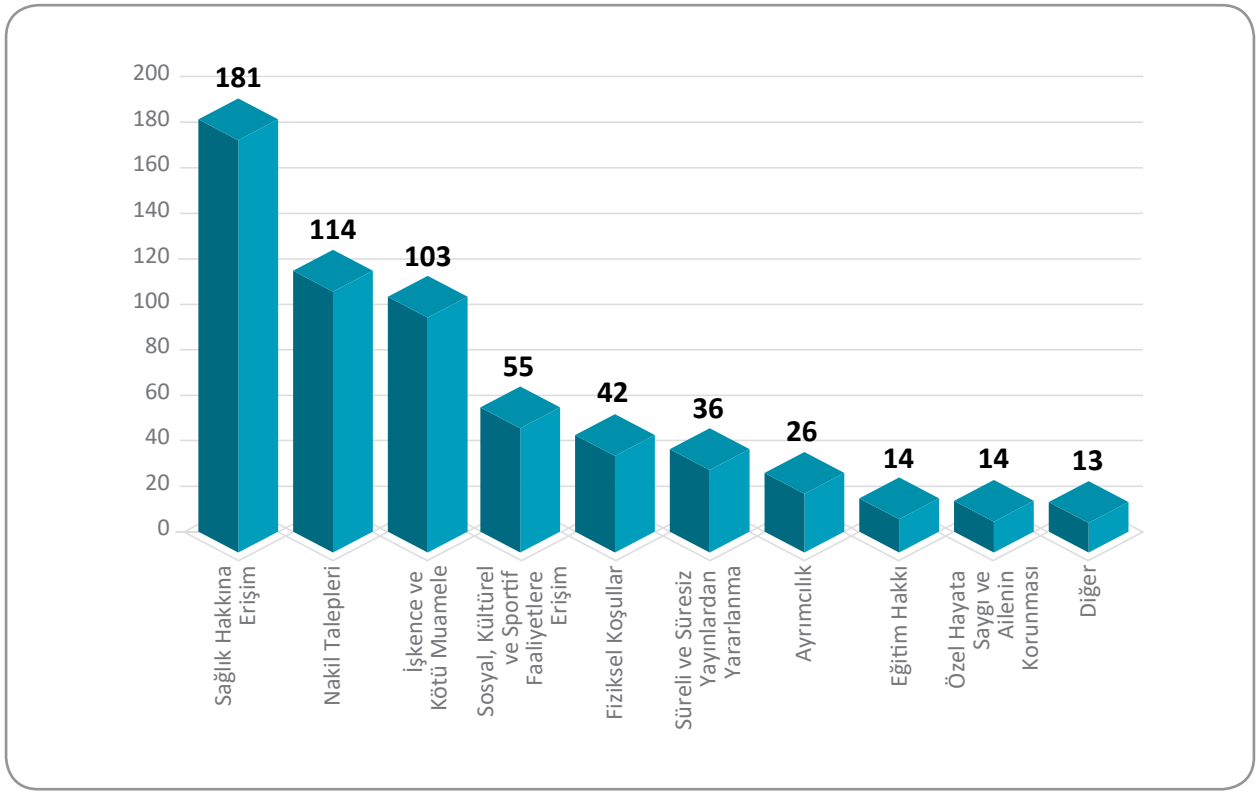
Tablo 15: Ulusal Önleme Mekanizması Kapsamında Gelen Başvurulara Yapılan İşlemler

2018 yılı içerisinde özgürlüğünden mahrum bırakılan kişilere ilişkin başvurularda, ihlal edildiği iddia edilen hak konularının sayısal dağılımı Tablo 16'da verilmiştir. Bir başvuruda birden

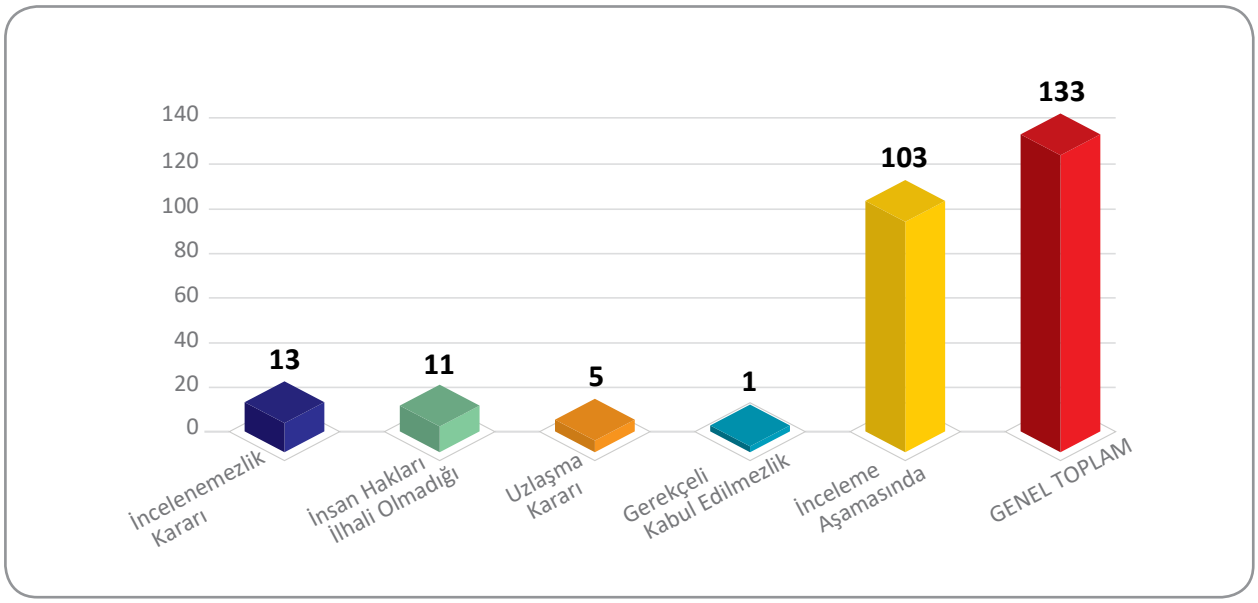
çok hak ihlali iddiası belirtilebilmektedir. Bu nedenle, yapılmış olan başvuruların sayısı ile başvuruya konu olaylar sebebiyle ihlal edilmiş olduğu ileri sürülen hakların sayısı arasında denklik bulunmamaktadır. İhlal iddialarına ilişkin sayısal veriler, ihlal iddiasının iletildiği makamlar tarafından yapılan inceleme sonucunda ihlalin varlığının tespit edildiği vaka sayılarını değil, başvuruculuların iddialarını yansıtmaktadır. Bununla birlikte bu rakamlar şikâyetlerin hangi hak konuları hakkında yoğunlaştığı konusunda genel bir fikir vermektedir.

Tablo 16: Özgürlüğünden Yoksun Bırakılan Kişilere İlişkin Başvuruların Konularına Göre Dağılımı

2018 yılı içerisinde ulusal önleme mekanizması görevi kapsamında incelemesi yapılan başvurulardan, yargı yetkisinin kullanımına ilişkin olduğu ve Kurumumuzun görev alanına girmediği tespit edilen 13 başvuru hakkında İncelenemezlik Kararı, insan hakları ihlali olduğu iddia edilen uygulamaya son verildiği veya mağdur açısından bu sonucu sağlayacak çözümlerin sağlandığı 5 başvuru için "uzlaşma kararı" ve 11 "ihlal olmadığına ilişkin karar" verilmiştir. 2018 yılı sonu itibariyle 103 başvurunun incelemesi devam etmektedir.

Tablo 17 : İncelemeye Alınan Başvurulara Yapılan İşlemler

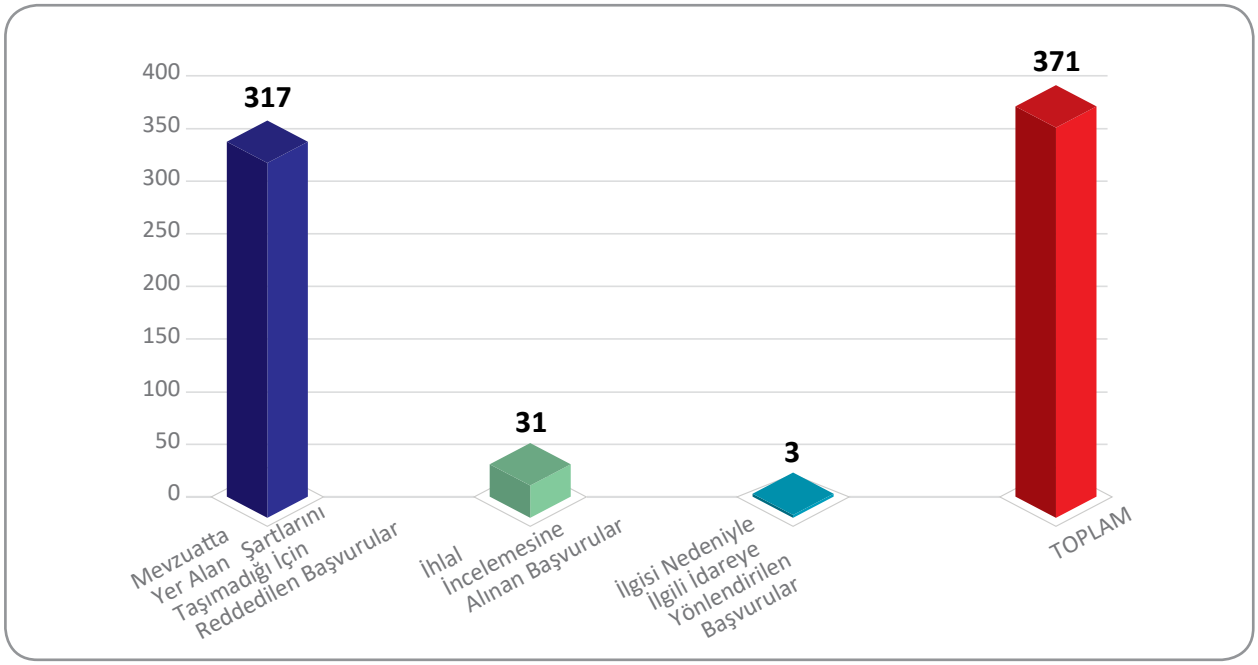

2.1.1.2. Ayrımcılıkla Mücadele Görevi Kapsamındaki Başvurulara Yapılan İşlemler

2018 yılı içerisinde 'Ayrımcılıkla Mücadele Görevi' kapsamında Kurumumuza 371 başvuru yapılmıştır. 6701 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında ayrımcılık temelleri "cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş" olarak sayma usulüyle belirtilmiştir. Söz konusu 371 başvurunun 337 tanesi kanunda yer verilen temellere dayanmadığı ve Uygulama Yönetmeliğinde yer verilen başvuru şartlarını taşımadığı gerekçesiyle reddedilmiş, 3 başvuru ilgisi nedeniyle başka kurumlara yönlendirilmiş, 31 başvuru ise ihlal incelemesine alınmıştır.

Kurumumuzca ihlal incelemesine alınan başvurulardan bazılarını Cumhuriyet Başsavcılıklarının görevsizlik kararı alarak Kurumumuza intikal ettirdiği ayrımcılık iddiaları oluşturmaktadır. Kurumun etkili bir iç hukuk yolu olarak işlevi ve gelişimi açısından yapılan incelemeler ve alınan kararlar önem ihtiva etmektedir.

Tablo 18: Ayrımcılıkla Mücadele Görevi Kapsamındaki Başvurulara İlişkin Sayısal Veriler[2]

İhlal incelenmesine alınan başvuruların 8'i hakkında kabul edilmezlik, 11'i hakkında incelenemezlik, 2'si hakkında ihlal kararı, 9'u hakkında ise ihlal olmadığı kararı verilmiştir. 2018 yılı sonu itibariyle 7 başvurunun ise incelemesine devam edilmektedir. Ayrıca Kurumumuz tarafından 2018 yılında ayrımcılıkla mücadele kapsamında 1 resen inceleme yapılmış ve Kurulumuz tarafından ihlal kararı verilmiştir.

2 Uygulama Yönetmeliği 24/11/2017 tarihinden sonra yürürlüğe girmiş ve bu tarihten sonda Kuruma yapılmış olan başvurular incelemeye alınmıştır. Kanunda inceleme süresi 3 ay olarak düzenlendiğinden dolayı 2017 yılında yapılan başvuruların işlemleri 2018 yılı içerisinde sonuçlandırılmıştır. Bu kapsamda, 2018 yılında Kuruma yapılan ve incelemeye alınan Başvuru sayısı 31 olmakla birlikte; yıl içerisinde incelenen başvuru sayısı 37'dir. 2019 yılında esastan incelemeye alınan bir başvuru ile birlikte bu sayı 38'e yükselmiştir.

Bir yayınevinin "BAYAN, (ERKEK ADAYLARIN VE TÜRBANLI ADAYLARIN CV'LERİ DİKKATE ALINMAYACAKTIR. ÖNEMLE BELİRTİRİZ.) şeklindeki ilanı basında ve sosyal medyada yer almış, kamuoyunun büyük tepkisine neden olmuştur. Tartışma konusu olan ilan ayrımcılığın ihlali yönünden Kurul gündemine gelmiş ve resen incelenmesine karar verilmiştir. Bunun üzerine yapılan inceleme sonucunda ayrımcılık yapıldığı tespit edilmiş ve muhataplara yönelik idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir.

2.1.1.3. İnsan Haklarının Korunması ve Geliştirilmesi Görevi Kapsamında Gelen Başvurular ile Diğer Çeşitli Başvuru ve Talepler

Kurumumuz, 6701 sayılı Kurum Kanunumuz gereğince ayrımcılıkla mücadele ve ulusal önleme mekanizması görevleri dışında bireysel başvuru alamamaktadır. Buna rağmen insan hakları ihlal iddialarını resen araştırmak, suç oluşturan eylem varsa ilgililer hakkında suç duyurusunda bulunmak, bu ihlallerin son bulması ve ortadan kaldırılması için gerekli girişimlerde bulunmak görev ve yetkisine de sahiptir. Resen incelemeler, bir ihbar üzerine somut ihlaller hakkında olabileceği gibi belli bir konuya münhasır olarak da gerçekleştirilebilmektedir.

2018 yılı içerisinde 'İnsan Haklarının Korunması ve Geliştirilmesi' kapsamında 78 başvuru Kurumumuza ulaşmış olup 21 başvuru dilekçesi değerlendirmeye alınmış; bunlardan 1'i resen inceleme kapsamına alınarak başvuru hakkında ihlal kararı verilmiştir. Geriye kalan 20 başvuru hakkında ise resen inceleme başlatılmamıştır.

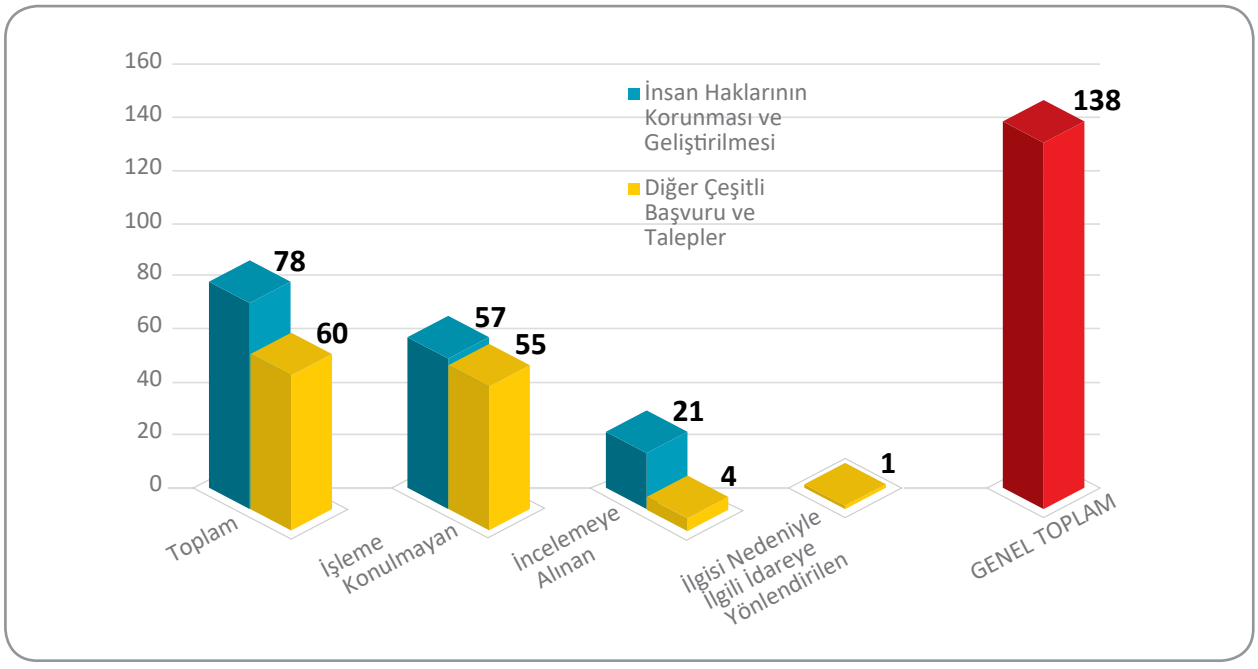
İhlal kararı verilen başvurunun konusu kötü muamele ve din ve inanç hürriyetine ilişkindir.

Zeytinburnu Kaymakamlığına girişte eşinin yüzünün zorla açılması ve kendisine yönelik darp iddiasına ilişkin vaka medyada yer almış ve kamuoyunun büyük tepkisine neden olmuştur. İhlal iddiası hakkında Kurul tarafından resen inceleme kararı verilerek gerekli araştırma ve soruşturmalar yapılmıştır. İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 18/07/2018 tarihli ve 54 sayılı kararı neticesinde mevcut olayda "Din ve vicdan özgürlüğü ihlali ve kötü muamele ihlaline" karar verilmiştir. Karar kamuoyunda büyük yankı uyandırmıştır.

Kurumumuza, görev alanı dışında çeşitli başvuru ve talep olarak değerlendirilen dilekçeler de iletilmektedir. Bu başvuruların büyük çoğunluğu işleme konulmamakta; ancak dilekçe sahiplerine bilgi verilmekte veya bu dilekçeler ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına yönlendirilmektedir.

Aşağıdaki tabloda söz konusu başvurulara ilişkin sayısal verilere yer verilmiştir.

Tablo 19: Diğer Başvurular

2.2. ZİYARETLER, RAPORLAR ve TAVSİYELER

TİHEK, ilgili ulusal ve uluslararası mevzuat dahilinde işkence ve kötü muamele ile mücadele etmekte resen veya başvuru üzerine iddiaları incelemekte, araştırmakta, karara bağlamakta ve bunların sonuçlarını takip etmektedir. Ulusal Önleme Mekanizması olarak, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da devletin koruması altına alınan kişilerin bulunduğu,

- Ceza İnfaz Kurumları,
- Nezarethaneler,
- Mülteci Kampları,
- Geri Gönderme Merkezleri,
- Rehabilitasyon Merkezleri,
- Psikiyatri klinikleri vb.

alıkonulma mekanlarına haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmektedir. Ziyaretlere ilişkin raporlar ilgili kurum ve kuruluşlara iletilmekte ve Kurulca gerekli görülmesi durumunda kamuoyuna da açıklanmaktadır.

Ayrıca ceza infaz kurumları ve tutukevleri izleme kurulları, il ve ilçe insan hakları kurulları ile diğer kişi, kurum ve kuruluşların bu gibi yerlere gerçekleştirdikleri ziyaretlere ilişkin raporları incelemek ve değerlendirmek hususunda da Kurumumuz görev ve yetkilidir.

2.2.1. Ziyaretler

Ulusal önleme mekanizması olarak TİHEK'e "Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin bulundukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek" görevi verilmiştir. İşkence ve kötü muamelenin önlenebilmesi, alıkonulma yerlerinin koşullarının ve bu yerlerde alıkonulan kişilere yönelik muamelenin iyileştirilmesi amacıyla gerçekleştirilecek bu ziyaretler:

- Alıkonulma yerlerindeki mevcut koşulları ve alıkonulan kişilere yönelik muameleyi gözlemleme ve değerlendirmede bulunmayı,
- Daha önce ziyarette bulunulmuş alıkonulma yerlerinde, ziyaret sonrası gelişmeleri görmek ve kendisiyle görüşülmüş kişilere ziyaret sonrasında işkence ve kötü muamelede bulunulup bulunulmadığını tespit amaçlı takip ziyaretlerini,
- İşkence ve kötü muameleye ilişkin iddia ve başvuruları incelemek üzere gerçekleştirilecek haberli/habersiz bütün ziyaretleri,

kapsamaktadır.[3]

3 Yönetmelik 96/1

Kurulumuz tarafından kabul edilen "2018 UÖM Ziyaret Takvimi" kapsamında ve işkence ve kötü muameleye ilişkin iddia ve başvuruları incelemek üzere ceza infaz kurumları, nezarethaneler, psikiyatri hastaneleri ve servisleri, geçici barınma merkezleri, geri gönderme merkezleri, huzurevleri, engelli bakım merkezleri ve çocuk evlerini içeren farklı türde kişilerin özgürlüğünden mahrum bırakıldığı ve/veya koruma altına alındığı toplam 27 merkeze ziyaret gerçekleştirmiştir. Yıl içerisinde yapılan toplam 27 ziyaretin listesine aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 20: Ulusal Önleme Mekanizması 2018 Ziyaretleri

1)	Ankara Demetevler Fatma Üçer Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi
2)	Ankara Dr. Abdurrahman Yurtaslan Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi Psikiyatri Servisi ve Toplum Ruh Sağlığı Merkezi
3)	Kilis Öncüpınar Geçici Barınma Merkezi
4)	Hatay Boynuyoğun Geçici Barınma Merkezi
5)	Elazığ 1 ve 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumları
6)	Elazığ T Tipi Ceza İnfaz Kurumu
7)	Ankara 75. Yıl Huzurevi, Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi
8)	Konya Emniyet Müdürlüğü Nezarethaneleri
9)	Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi Psikiyatri Kliniği
10)	Ankara Sincan Açık Ceza İnfaz Kurumu
11)	Ankara Pursaklar Çocuk Evi
12)	İzmir Geri Gönderme Merkezi
13)	İzmir Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
14)	İstanbul Maltepe 3 Nolu Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
15)	Samsun Özel Dr. Nejat Akyol Bakım Merkezi
16)	Samsun Emniyet Müdürlüğü Nezarethaneleri
17)	Samsun İl Jandarma Komutanlığı Nezarethaneleri
18)	Kayseri Özel İhtisas ve Engelli Bakım Merkezi
19)	Kayseri Geri Gönderme Merkezi
20)	Adana Sarıçam Geçici Barınma Merkezi
21)	Erzurum İl Emniyet Müdürlüğü ve Adliye Nezarethaneleri
22)	Gaziantep Geri Gönderme Merkezi
23)	Erzurum Geri Gönderme Merkezi
24)	Ordu Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
25)	Sivas E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
26)	Malatya Geçici Barınma Merkezi
27)	Malatya Çocuk Evi

Ziyaretler sırasında Kurumumuz personeli tarafından alıkonulma merkezlerinde bulunan kişilerle *yüz yüze ve grup görüşmeleri gerçekleştirmekte ve bu görüşmelerde Kurumumuzun görevleri* ve yetkileri anlatılmakta varsa bu kişilerin yaşadığı sorunlar ve şikâyetleri dinlenmektedir. Bu çerçevede Kurumumuz tarafından 2018 yılında Ulusal Önleme Mekanizması kapsamında gerçekleştirilen 27 merkezde bulunan toplam 57 bin 327 özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişinin yaklaşık olarak 3 bin tanesiyle yüz yüze görüşme gerçekleştirilmiştir.

2.2.2. Raporlar

UÖM'ler; ziyaret raporları, yıllık rapor ve özgürlüğünden mahrum bırakılan kişilerle ilgili olan her türlü konuda raporlar hazırlayabilmektedir. Bu raporlar ilgili makamlara yönelik tavsiyeler de içerebilmektedir.

6701 sayılı Kurum Kanunumuza göre Cumhurbaşkanlığına ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmak üzere işkence ve kötü muameleyle mücadele alanında yıllık rapor hazırlama ve gerek görüldüğünde görev alanına ilişkin özel raporlar yayımlama ile ziyaret raporları hazırlama görev ve yetkisi Kuruma tanınmıştır. Ayrıca bu raporların Kurulca gerekli görülmesi durumunda kamuoyuna açıklanabileceğini hükme bağlamıştır.

2018 yılı içerisinde Kurulumuz tarafından kabul edilen ve UÖM görevimiz kapsamında gerçekleştirilen izleme ziyaretleri sonucu hazırlanan ve ilgili kurum ve kuruluşlara yönelik tavsiyeleri içeren 19 rapor hazırlanmış olup raporların isimleri aşağıda yer almaktadır.[4]

Tablo 21: Ulusal Önleme Mekanizması 2018 Ziyaret Raporları

1)	Ankara Demetevler Fatma Üçer Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi Raporu
2)	Ankara Dr. Abdurrahman Yurtaslan Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi Psikiyatri Servisi ve Toplum Ruh Sağlığı Merkezi Raporu
3)	Kilis Öncüpınar Geçici Barınma Merkezi Raporu
4)	Hatay Boynuyoğun Geçici Barınma Merkezi Raporu
5)	Elazığ 1 ve 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumları Raporu
6)	Elazığ T Tipi Ceza İnfaz Kurumu Raporu
7)	Ankara 75. Yıl Huzurevi, Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi Raporu
8)	Konya Emniyet Müdürlüğü Nezarethaneleri Raporu
9)	Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi Psikiyatri Kliniği Raporu
10)	Ankara Pursaklar Çocuk Evi Raporu
11)	Ankara Sincan Açık Ceza İnfaz Kurumu Raporu
12)	İzmir Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Raporu
13)	İzmir Geri Gönderme Merkezi Raporu
14)	İstanbul Maltepe 3 Nolu Kapalı Ceza İnfaz Kurum Raporu

4 Ziyaret sayısı ile ziyaret raporlarının sayısı arasındaki fark bazı raporların 2019 yılında kabul edilmesinden kaynaklanmaktadır.

15) Kayseri Geri Gönderme Merkezi Raporu

16) Kayseri Özel İhtisas ve Engelli Bakım Merkezi Raporu

17) Erzurum Geri Gönderme Merkezi Raporu

18) Erzurum Emniyet Müdürlüğü ve Erzurum Adliyesi Nezarethaneleri Raporu

19) Samsun İl Emniyet Müdürlüğü ve Jandarma Komutanlığı Nezarethaneleri Raporu

2.2.3. Tavsiyeler

İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol (OPCAT) hükümleri uyarınca UÖM'lerin, alıkonulma merkezi idareleri ve bakanlıklar gibi ilgili bütün kurum ve kuruluşlara özgürlüğünden mahrum bırakılanlara yönelik muameleler ve bu kişilerin şartlarının iyileştirilmesi için tavsiyelerde bulunma yetkisi bulunmaktadır.[5]

TİHEK, 2018 yılı içerisinde, kişilerin özgürlüğünden mahrum bırakıldığı yerlerde kötü muamelenin önlenmesi, insan haklarının korunması ve geliştirilmesi amacıyla ceza infaz kurumlarına yönelik 54, nezarethanelere yönelik 22, geri gönderme merkezlerine yönelik 31 ve psikiyatri merkezlerine yönelik 20 tavsiyede bulunmuştur. Kişilerin koruma altına alındığı merkezler kapsamında ise çocuk evlerine yönelik 6, huzurevi, yaşlı bakım ve rehabilitasyon merkezlerine ve bakım merkezlerine yönelik 9 ve geçici barınma merkezlerine yönelik 15 tavsiyede bulunulmuştur.

TİHEK, yalnızca ilgili alıkonulma merkezinin idaresine değil, ilgili bütün kurum ve kuruluşlara alıkonulanlara yönelik muameleler ve bu kişilerin şartlarının iyileştirilmesi için tavsiyelerde bulunabilmektedir. Bu kapsamda, 2018 yılı içerisinde:

- Adalet Bakanlığı,
- Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı,
- Milli Eğitim Bakanlığı,
- Sağlık Bakanlığı
- Emniyet Genel Müdürlüğü,
- İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Başkanlığı
- İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü,
- Jandarma Genel Komutanlığı,

ile ziyaret edilen merkezlere ilişkin tespit ve gözlemler paylaşılarak tavsiyelerde bulunulmuştur.

5 OPCAT 19/b

2.2.4. Takip

Her ziyaret sonrası kötü muamelenin önlenmesine ilişkin bulguları ve tavsiyeleri içeren raporlar hazırlanmaktadır. Ziyaret edilen Merkezler ile ilgili diğer kurum ve kuruluşların her birinden raporda yer alan bulgular ile tavsiyelere ilişkin atılan adımlar hakkında yazılı olarak bilgi talep edilerek tavsiyelerin takipleri sağlanmaktadır.

TİHEK'in 2017 yılında ulusal önleme mekanizması görevi kapsamında ziyaretler gerçekleştirdiği Rize Emniyet Müdürlüğü Nezarethanelerine, Rize L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna, Trabzon E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna, Araklı Açık Ceza İnfaz Kurumuna ve Trabzon Ataköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesine yönelik tavsiyelerin izlenmesi amacıyla ilgili kurumlarla yazışmalar yapılmıştır. Bu kapsamda; Kurumumuzun ilgili alıkonulma merkezlerinde kötü muamelenin önlenmesi, insan haklarının korunması ve geliştirilmesine yönelik tavsiyelerinin önemli bir bölümünün gerçekleştirildiği ve/veya değerlendirmeye alındığı belirtilmiştir.

Ayrıca 2018 yılında gerçekleştirilen ziyaretlere ilişkin hazırlanan raporlarda yer alan tavsiyelere de ilgili kurum ve kuruluşlardan geri dönüş alınmakta ve 2018 yılında Kurumun tavsiyede bulunduğu hususların 2019 yılında takiplerinin yapılması planlanmaktadır.

2.3. PAYDAŞLARLA İLİŞKİLER

Ulusal İnsan Hakları Kurumlarının, kurulma amaçlarını yerine getirmeleri için, ulusal anlamda, insan hakları alanında iştigal eden kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ile uluslararası anlamda ise, bölgesel ve uluslararası kurulan insan hakları kurumlarıyla yakın ilişki ve işbirliği içerisinde olması gerekmektedir.

TİHEK gibi birden fazla kurumun görevini tek başına yerine getiren kurumların, gerek kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler, sosyal ve mesleki kuruluşlar, gerekse de bölgesel ve uluslararası insan hakları kurumlarıyla ilişki ve işbirliği içinde olmaları, kurumların birbirlerine bilgi, tecrübe, deneyimlerini aktarmalarına vesile olacaktır.

Paydaşlarla iletişim bağlamında TİHEK tarafından yıl içerisinde çok sayıda etkinlik düzenlenmiş başka kurum ve kuruluşlarca düzenlenen etkinliklere katılım sağlanmış veya çalışmalara katkı sunulmuştur.

2.3.1. Kurum Tarafından Düzenlenen Etkinlikler

Kurumumuzun 6701 sayılı Kanun'da sayılan ilk görevi; insan haklarının korunmasına, geliştirilmesine, ayrımcılığın önlenmesine ve ihlallerin giderilmesine yönelik çalışmalar yapmaktır. Kurumumuz bu öncelikli görevi kapsamında yıl içerisinde ulusal ve uluslararası nitelikte çok sayıda etkinlik düzenlemiştir.

2.3.1.1. İstişare Toplantıları

6701 sayılı Kanunun Kurumumuzun görevlerini sayan 9 uncu maddesinin dışında da paydaşlarla etkileşime geçilmesine imkân veren düzenlemeler bulunmaktadır. Kanunun "İstişare komisyonu ve istişare toplantıları" başlıklı 22 nci maddesinin ikinci fıkrasında "*Kurum, insan hakları sorunlarını tartışmak ve insan hakları konularında bilgi ve görüş alışverişinde bulunmak amacıyla, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, sendikalar, sosyal ve mesleki kuruluşlar, yükseköğretim kurumları, basın ve yayın kuruluşları, araştırmacılar ve ilgili diğer kişi, kurum ve kuruluşların katılımıyla merkezde ve illerde istişare toplantıları gerçekleştirir.*" hükmü bulunmaktadır. Bu hükme binaen 2018 yılı içerisinde Konya ve İstanbul'da istişare toplantıları gerçekleştirmiştir.

2.3.1.1.1. Konya İstişare Toplantısı

2018 yılı içerisindeki ilk istişare toplantısı 04/05/2018 tarihinde Konya İlinde gerçekleştirilmiştir. Toplantıya sivil toplum temsilcileri, sendika temsilcileri, siyasi parti temsilcileri, kamu görevlileri, akademisyenler, meslek örgütleri vb. temsilcilerinden oluşan 125 katılımcı iştirak etmiştir. Kurum Başkanımız, İkinci Başkanımız ve bazı Kurul Üyelerimizin de katıldığı toplantıda, insan hakları kavramı ile insan haklarının temel sorunlarının tartışılması ve bu konuda bilgi ve görüş alışverişinde bulunulması amaçlanmıştır.

Bu kapsamda toplantıda hem yerel düzeyde Konya'da yaşanan insan hakları sorunları hem de ulusal düzeyde yaşanan insan hakları sorunları ve muhtemel çözüm önerileri ile günümüz dünyasında yaşanan insan hakları ihlalleri ele alınmıştır. Bununla birlikte alıkonulma merkezlerinin mevcut durumu ve geliştirilmesi gereken yönlerine ilişkin değerlendirmeler yapılmıştır. Toplantıda il ve ilçe insan hakları kurullarının sorunları ve talepleri de dile getirilmiş, daha etkin çalışılabilmesi amacıyla neler yapılması gerektiği hususları tartışılmıştır.

Ayrıca toplantıya katılanlar tarafından TİHEK'in çalışma prensipleri ve önceliklerine ilişkin değerlendirmeler yapılmış, işbirliği alanları ile Kurumumuzdan beklentileri dile getirilmiştir. Toplantıda gündeme getirilen ve fikir teatisi gerçekleştirilen hususlar derlenerek Kurulun bilgisine sunulmuştur.

2.3.1.1.2. İstanbul İstişare Toplantısı

İstişare toplantılarının ikincisi 21/09/2018 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Düzenlenen etkinliğe kamu kurum ve kuruluşları temsilcilerinin yanı sıra çeşitli sivil toplum kuruluşu temsilcileri, sendika temsilcileri, siyasi parti temsilcileri, akademisyenler, meslek örgütleri temsilcileri iştirak etmiştir. Kurum Başkanımız, İkinci Başkanımız ve bazı Kurul Üyelerimizin de katıldığı toplantıda, insan hakları kavramı ile insan haklarının temel sorunlarının tartışılması ve bu konuda bilgi ve görüş alışverişinde bulunulması amaçlanmıştır.

Toplantıda insan haklarına ilişkin sorunlar, eleştiri ve muhtemel çözüm önerilerinin alınması şeklinde bir yöntem izlenmiştir. Oldukça aktif bir katılımla gerçekleşen toplantıda hem yerel hem de ulusal düzeyde yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri dile getirilmiş, uluslararası alanda yaşanan insan hakları ihlalleri ve yaşanan gelişmelerin değerlendirmeleri yapılmıştır. Bu kapsamda ülkemizin, uluslararası arenada yaşanan gelişmelerden bağımsız olamayacağı ve TİHEK'in bu alanda da çalışmalar yapmasının beklendiği ifade edilmiştir. İstanbul il ve ilçe insan hakları üyesi olan bazı katılımcılar ayrıca il ve ilçe insan hakları kurullarının akıbeti ile ilgili belirsizliklerin olduğu ve bunların giderilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Ayrıca toplantıya katılanlar tarafından TİHEK'in çalışma prensipleri ve önceliklerine ilişkin değerlendirmeler yapılmış, işbirliği alanları ile Kurumumuzdan beklentileri dile getirilmiştir. Toplantıda gündeme getirilen ve fikir teatisi gerçekleştirilen hususlar derlenerek Kurulun bilgisine sunulmuştur.

2.3.1.2. İstişare Komisyonu

6701 sayılı Kurum Kanunumuzun 22 nci maddesinin birinci fıkrasında "İstişare Komisyonu"nun oluşumu düzenlenmiştir. İlgili fıkra *"Ayrımcılık yasağıyla ilgili konularda sorunları ve çözüm önerilerini tartışmak ve bu konularda bilgi ve görüş alışverişinde bulunmak amacıyla, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, sendikalar, sosyal ve mesleki kuruluşlar, yükseköğretim kurumları, basın ve yayın kuruluşları, araştırmacılar ve ilgili diğer kişi, kurum ve kuruluşların katılımıyla istişare komisyonu oluşturulur."* hükmüne haizdir. Bu hükme binaen 2018 yılı içerisinde aynı maddede anılan paydaşlar arasından istişare komisyonu oluşturulmuştur.

Ayrımcılıkla mücadele alanında Kurumumuz tarafından yürütülen faaliyetler arasında bulunan istişare komisyonu aracılığıyla toplumun farklı kesimlerinin temsilcilerinin ayrımcılıkla mücadele konusunda getirdikleri çözüm önerileri değerlendirilmekte, konuya ilişkin ortak akıl oluşturulmaktadır.

22 Ekim 2018 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen ilk istişare komisyonu toplantısında, ayrımcılıkla mücadelenin çok yönlü olarak ele alınması gerektiği dile getirilmiştir. Bu bağlamda pek çok alanda mevzuatın ve belirlenen standartların gözden geçirilip, uygulamadaki aksaklıkların izlenmesi, raporlaştırılması ve ilgili kurum ve kuruluşlara tavsiyelerde bulunulmasının altı çizilmiştir.

2.3.1.3. İslam İşbirliği Teşkilatı Üyesi Ülkelerdeki Ulusal İnsan Hakları Kurumları Özel Oturumu

İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Bağımsız Daimi İnsan Hakları Komisyonu'nun (BDİHK) 5 inci yıllık semineri 17-18 Ekim 2018 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile İİT Bağımsız Daimi İnsan Hakları Komisyonu koordinesinde düzenlenen "İslamofobi: Bir İnsan Hakkı İhlali ve Irkçılığın Çağdaş Görünümü" konulu seminerin ilk gününde, Adalet Bakanı Abdulhamit Gül, İslam İşbirliği Teşkilatı Bağımsız Daimi İnsan Hakları Komisyonu Başkanı Rashid bin Hamed Al Balushi ve İslam İşbirliği Teşkilatı Kadın Danışma Konseyi Başkanı Esra Albayrak açılış konuşmalarını yapmıştır.

Seminere İslam İşbirliği Teşkilatı Genel Sekreter temsilcisi, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiseri temsilcisi, AGİT Müslümanlara Karşı Hoşgörüsüzlük ve Ayrımcılıkla Mücadele Özel Temsilcisi ile Avrupa Birliği temsilcisi de katılmıştır.

Programa iletişim bilgilerine erişilebilen İİT'ye üye ülkelerin ulusal insan hakları kurumları davet edilmiştir. Bunlardan davetimize icabet eden UİHK temsilcileri ile 18 Ekim 2018 tarihinde 09.00-11.15 saatleri arasında ayrı bir toplantı yapılmıştır. Kurum Başkanı Süleyman Arslan, İkinci Başkanı Mesut Kınalı, Kurul üyeleri ve Kurum personelinin katıldığı oturuma; Filistin, Cezayir, Azerbaycan, Mısır, Sierra Leone, Maldivler, Moritanya, Afganistan, Ürdün, Yemen ve Sudan'dan ulusal insan hakları kurum/komisyon başkanları ve üyeleri de katılım sağlamıştır.

Bu toplantıda İİT Üye Ülkeleri arasında devamlı, daha yakın ve verimli işbirliği kurmak, İslam dünyasında yaşanan insan hakları ihlallerine ve gelişmelerine daha güçlü bir platformdan karşılık vermek, ortak inisiyatif almak, İİT üye ülkeleri ulusal insan hakları kurumları arasında koor-

dinasyon ve işbirliğini geliştirmek gibi konular ele alınmıştır. Bu doğrultuda İslam ülkeleri ulusal insan hakları kurumları arasındaki işbirliğini güçlendirmek ve insan hakları alanındaki ortak sorunları ele alarak kalıcı çözüm önerileri ortaya koymak adına bölgesel ağlar/forum kurulması fikri katılımcılar tarafından büyük bir memnuniyetle karşılanmıştır.

Toplantı süresince tüm temsilciler kendi kurumlarının ne gibi faaliyetler yürüttüğü ve görevlerinin neler olduğu konularına sırasıyla değinmiştir. Ayrıca sekretaryasını TİHEK'in yürütmesi konusunda mutabık kalınan "İİT Ulusal İnsan Hakları Kurumları Forumunun" oluşturulması için görüş alışverişinde bulunulmuştur.

2.3.1.4. Göçmenlerin Alıkonulmasında Ulusal Önleme Mekanizmalarının Rolü Projesi

Birleşik Krallık Ulusal Önleme Mekanizması tarafından, Oxford Üniversitesi ile yürütülen "Göçmenlerin Alıkonulmasında Ulusal Önleme Mekanizmalarının Rolü Projesi" kapsamında 18/10/2016 tarihinde Kurumumuza bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Söz konusu Projenin ilk aşamasında ülkemizin yanı sıra, Yunanistan, İtalya ve Macaristan gibi yoğun göç alan ülkelere de benzer ziyaretler düzenlenmiş olup söz konusu projenin çıktılarının paylaşıldığı ve 14/12/2017 tarihinde Oxford'ta gerçekleştirilen toplantıya kurumumuz temsilcileri de katılım sağlamıştır.

Projenin ikinci aşaması kapsamında ise Birleşik Krallık Ulusal Önleme Mekanizmasından 19/10/2017 tarihinde yeni bir işbirliği teklifi gelmiştir. Projenin bu aşamasında amaç, adı geçen ülkelerde yasadışı göçmenlerin tutulduğu yerlerin ulusal önleme mekanizmalarınca ne şekilde izlendiğini yakından görmek ve Birleşik Krallık, Yunanistan ve Türkiye'nin ulusal önleme mekanizmaları arasında konuya ilişkin bilgi ve deneyim paylaşımını sağlamak, kapasitelerin güçlendirilmesine destek olmak, yeni işbirliği fırsatlarının yolunu açmaktır.

Bu çerçevede, Kurum temsilcilerimiz ve Birleşik Krallık UÖM'sinde görevli personelin katılımı ile 10/09/2018 tarihinde Adana Sarıçam Geçici Barınma Merkezine, 12/09/2018 tarihinde Gaziantep Geri Gönderme Merkezine haberli bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Yine Projenin ikinci aşaması kapsamında, 01-04/10/2018 tarihlerinde Birleşik Krallık UÖM'si ile birlikte Kurum temsilcilerimiz tarafından Wolverhampton'da bulunan HMP Featherstone Cezaevine izleme ziyareti gerçekleştirilmiştir.

Proje kapsamında 2019 yılında da ortak izleme ziyaretleri yapılması ve değerlendirme toplantısı gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

2.3.1.5. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu'nun Önleyici Faaliyetler, Ziyaretler ve Raporlamaya Dair Kapasitesinin Güçlendirilmesi Çalıştayı

TİHEK ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) işbirliği çerçevesinde, 12-13 Kasım 2018 tarihlerinde Ankara'da "Ulusal Önleme Mekanizması Görevi Kapsamında Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu'nun Önleyici Faaliyetler, Ziyaretler ve Raporlamaya dair Kapasitesinin Güçlendirilmesi Çalıştayı" düzenlenmiştir. BM İşkencenin Önlenmesi Alt Komitesi Üyesi ve Gürcistan İnsan Hakları Kurumu, Ulusal Önleme Mekanizması Dairesi Başkan Yardımcısı da Çalıştayda kolaylaştırıcı olarak yer almıştır.

Çalıştayda; OPCAT bağlamında **ö**nleme kavramı ve **ö**nleme ziyaretleri, UÖM'nin bilinirliğinin arttırılması, ziyaret öncesi ve sırasında strateji belirlenmesi, raporlama ve tavsiyede bulunma gibi hususlar tartışılmıştır. Ayrıca **Gürcistan İnsan Hakları Kurumunun UÖM olarak ülkesinde yaptığı** faaliyetler hakkında bilgi alınmıştır.

2.3.1.6. İnsan Haklarını Yeniden Düşünmek Uluslararası Sempozyumu

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, ilk büyük uluslararası sempozyumunu 6 – 7 Aralık 2018 tarihlerinde "İnsan Haklarını Yeniden Düşünmek" adı altında İstanbul'da gerçekleştirmiştir. Kurum Başkanı Süleyman Arslan, İkinci Başkanı Mesut Kınalı, Kurul Üyeleri ve Kurum personelinin de katıldığı "10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü" münasebetiyle düzenlenen sempozyumda dünyanın birçok bölgesinden akademisyen, yazar, sivil toplum kuruluşu ve kamu kuruluşu ile uluslararası örgüt temsilcisi bir araya getirilmiştir. Adalet Bakanı Sn. Abdülhamit Gül'ün açılış konuşmasını yaptığı sempozyumda, deneyim paylaşımı yoluyla farkındalık oluşturulmaya çalışılmış ve sorunlara ortak akılla çözüm üretilmesine katkıda bulunulmaya gayret edilmiştir.

Sempozyum ile mevcut insan hakları yaklaşımlarının sorgulanarak insan haklarının kurumsallaşmasında ne tür eksiklikler olduğu ve bunların nasıl giderilebileceği konusunda fikir teatileri gerçekleştirilmiştir.

İki gün süren Sempozyumda toplamda altı oturum gerçekleştirilmiştir. Oturumlarda; insan haklarına farklı yaklaşımlar, modern anlamda kabul edilen teori ve pratiklerin sorgulanması, İslam ve insan hakları, insan hakları uygulamalarına ilişkin ülke örnekleri ve deneyimleri, insan hakları ve güvenlik konuları ele alınmış ve toplam 27 tebliğ sunulmuştur. Sunulan tebliğler ayrıca kitap olarak bastırılmış ve katılımcılara dağıtılmıştır.

İNSAN HAK
YENİDEN DÜ
Dr. Öğretim Üyesi Mustafa Yayla
Dr. Öğretim Üyesi Murat Tümay

ULUSLARARASI İNSAN HAKLARI SEMPOZYUMU
İNSAN HAKLARI SEMPOZYUMU
İSTANBUL

Sempozyum bünyesinde, "İslam İşbirliği Teşkilatı Üyesi Ülkelerdeki Ulusal İnsan Hakları Kurumları Özel Oturumu" da düzenlenmiştir. Oturumda ilk olarak İslam İşbirliği Teşkilatı Bağımsız ve Daimi İnsan Hakları Komisyonu İcra Direktörü Marghoob Saleem Butt tarafından katılımcılara yeni bir insan hakları mekanizması olarak "İslam İşbirliği Teşkilatı Bağımsız ve Daimi İnsan Hakları Komisyonu" anlatılmıştır.

Müteakiben Togo, Bangladeş, Moritanya, Ürdün, Maldivler, Filistin, Azerbaycan, Cibuti, Burkina Faso ve Cezayir'den başkan düzeyinde katılım sağlayan ulusal insan hakları kurumları temsilcileri tarafından ülkelerindeki tecrübeler paylaşılmış ve birlikte hareket etme konusunda istişarede bulunulmuştur.

Ayrıca sekreterliğini TİHEK'in yürüteceği "İslam İşbirliği Teşkilatı Ulusal İnsan Hakları Kurumları Forumunun" oluşturulması için görüş alışverişinde bulunulmuştur. Sempozyum Kurum Başkanımızın sunduğu sonuç bildirgesi ile sona ermiştir.

2.3.2. Kurumun Yetkilileri Tarafından Katılım Sağlanan Etkinlikler

Kurumumuz gerek görev alanının gerekliliği gerekse de sosyal diyalog kavramına verdiği önem gereğince gerek Ülkemizdeki kamu kurum ve kuruluşları gerekse de sivil toplum örgütleri ile ilişkilere ve işbirliğine büyük önem vermektedir.

Kurumumuz ayrıca Birleşmiş Milletler, Avrupa Konseyi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, İslam İşbirliği Teşkilatı gibi uluslararası organizasyonlar, muadilimiz olan insan hakları kurumları ve insan hakları alanında faaliyet gösteren uluslararası kuruluşlarla ilişkilere de önem vermektedir. Bu kapsamda ulusal ve uluslararası birçok faaliyete katılım göstermekte ve görüşlerini ifade etmektedir.

2.3.2.1. Katılım Sağlanan Uluslararası Toplantılar

İnsan hakları ve ayrımcılıkla mücadele alanındaki uluslararası gelişmeleri izlemek ve değerlendirmek, alanındaki uluslararası kuruluşlarla ilgili mevzuat dâhilinde işbirliği yapmak, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası insan hakları sözleşmelerinin uygulanmasını izlemek, bu sözleşmeler uyarınca kurulan inceleme, izleme ve denetleme mekanizmalarına Devletin sunmakla yükümlü olduğu raporların hazırlanması sürecinde, ilgili sivil toplum kuruluşlarından da yararlanmak suretiyle görüş bildirmek, bu raporların sunulacağı uluslararası toplantılara temsilci göndererek katılmak Kurumumuzun görevleri arasında yer almaktadır. Bu görev kapsamında Kurumumuz, yıl içerisinde çok sayıda uluslararası toplantıya iştirak etmiştir.

ENNHRI

TİH

OBSERVERS
NHRI IRAQ

2.3.2.1.1. Birleşmiş Milletler Evrensel Periyodik İnceleme Mekanizması 29. Oturumuna Katılım

Kurumumuz Birleşmiş Milletlere üye tüm devletlerin insan hakları uygulamaları bakımından periyodik olarak incelemeye tabi tutuldukları "Evrensel Periyodik İnceleme Mekanizması (EPİM)"nın 15–26 Ocak 2018 tarihleri arasında gerçekleştirilen 29 uncu oturumuna katılım sağlamıştır.

İsviçre'nin başkenti Cenevre'de düzenlenen oturumda, 14 ülkenin insan hakları gelişmeleri gündeme alınmış, inceleme altındaki ülkelere diğer ülkeler tarafından tavsiyelerde bulunulmuştur. Bu kapsamda inceleme altında bulunan ülkeler; Fransa, Tonga, Romanya, Mali, Botsvana, Bahamalar, Burundi, Lüksemburg, Barbados, Karadağ, Birleşmiş Arap Emirlikleri, İsrail, Lihtenştayn ve Sırbistan olmuştur.

Ayrıca bu kapsamda, ülkemizin Birleşmiş Milletler Cenevre Ofisi Nezdinde Daimi Temsilciliği'ne ziyaret gerçekleştirilmiştir. Temsilcilik çalışanlarına 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun getirmiş olduğu yenilikler ve Kurumumuz hakkında bilgi verilmiştir.

2.3.2.1.2. Çatışma ve Çatışma Sonrası Süreçlerde Ulusal İnsan Hakları Kurumlarının Rolü Projesi Paydaş Katılım ve Danışma Kurulu Toplantıları

Ulusal İnsan Hakları Kurumları Avrupa Ağı (ENNHRI) tarafından yürütülmekte olan "Çatışma ve Çatışma Sonrası Süreçlerde Ulusal İnsan Hakları Kurumlarının Rolü" konulu projenin ilk paydaş katılım ve danışma kurulu toplantıları 30-31 Ocak 2018 tarihlerinde ENNHRI'nin ev sahipliğinde Brüksel'de gerçekleştirilmiştir. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunu temsilen Kurul Üyemiz Sn. Dilek Ertürk'ün katıldığı toplantılarda Almanya, Azerbaycan, Danimarka, Kıbrıs, Hırvatistan, Ermenistan, Gürcistan, Kosova, Moldova, Kuzey İrlanda ve Ukrayna Ulusal İnsan Hakları Kurumlarından da temsilciler yer almış; Ulusal İnsan Hakları Kurumları Küresel Birliği (GANHRI), Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği, Birleşmiş Milletler Kalkınma Fonu, Avrupa Güvenlik İşbirliği Teşkilatı (AGİT) ve Avrupa Komisyonu'nun çeşitli uzmanlık kuruluşları da paydaş kurumlar olarak toplantılara katılım sağlamışlardır.

2015 yılında ulusal insan hakları kurumlarının çatışma durumlarıyla ilgili Ukrayna'da bir araya gelerek hazırladıkları Kiev Deklarasyonu ile Paris Prensipleri'nin bu konuda yeterli olmadığı ve somut adımlara ihtiyaç duyulduğu ortaya koyulmuş; söz konusu proje bu ihtiyacı karşılamak üzere ENHHRI'ye üye devletler tarafından belirtilen eksiklikler ve konuyla ilgili paydaşların önemi gözetilerek hazırlanmıştır. Avrupa Birliği tarafından finanse edilen ve Nisan 2017 tarihinde başlayan projenin Mart 2020 tarihinde sona ermesi planlanmaktadır.

2.3.2.1.3. Genişleme Sürecinde Ayrımcılık ve Çingene Karşıtlığını Ele Alma Bölgesel Çalıştayı

Roman Entegrasyon 2020 girişimi Bölgesel İşbirliği Konseyi, Açık Toplum Vakfı (OSF) ve Avrupa Komisyonu tarafından Romanların Batı Balkanlar ve Türkiye'de sosyal içerme politikalarına eklemlenmesi için geliştirilmiş uyum politikası kapsamında 13-14 Şubat 2018 tarihlerinde Berlin'de gerçekleştirilen çalıştaya Kurum yetkilileri tarafından katılım sağlanmıştır.

Çalıştayın ilk gününde Kurumumuzun kuruluş amaçları, kurumsal yapılanması, uygulama yönetmeliği ile ayrımcılıkla mücadele noktasında sahip olduğu perspektife dair bilgilendirmede bulunulmuştur. İkinci gün ise Kanunumuzun ayrımcılıkla mücadelede yalnızca kamu kurumları ile sınırlı kalmayan; gerçek kişiler ile özel hukuk tüzel kişilerini de ayrımcılıkla mücadelenin tarafı olarak kabul eden ve ayrımcılığın yalnızca hizmetlerden yararlanma sürecinde değil hizmetlere erişim ve hizmetler hakkında bilgi alma aşamasında da gerçekleşebileceği öngörüsüne hâkim olduğu belirtilmiştir.

2.3.2.1.4. Ulusal İnsan Hakları Kurumları Küresel Birliği (GANHRI) Genel Kurul Toplantısı ve Yıllık Konferansına Katılım

Birleşmiş Milletler (BM) Cenevre Kampüsünde 21 – 23 Şubat 2018 tarihlerinde gerçekleştirilen Ulusal İnsan Hakları Kurumları Küresel Birliği (GANHRI) Genel Kurul Toplantısı ve Yıllık Konferansına, Kurum Başkanımız, Kurul Üyesi ve Uzmandan oluşan üç kişilik bir heyetle katılım sağlanmıştır.

GANHRI Genel Kurulunda, BM Engelli Hakları Komitesi ortaklığıyla yürütülen çalışmalar sonucunda ortaya çıkan "engelli bireylerin insan haklarının korunması ve geliştirilmesi bağlamında ulusal insan hakları kurumlarının rolü" konulu bir sunum yapılmıştır. Toplantıda ayrıca, "ülke içinde yerinden edilmiş kişilerin insan haklarının korunması bağlamında ulusal kurumların rolü ve Rehber İlkelerin uygulanması" ve "Küresel Göç Mutabakatı vasıtasıyla tüm göçmen kadınların insan haklarının korunması" gibi uluslararası alanda gündem oluşturan konularda çeşitli sunumlar yapılmıştır. Kurum temsilcileri, ayrıca, GANHRI Başkanı Beate Rudolf ile ikili toplantılar gerçekleştirerek ileriye dönük işbirliği olanaklarını değerlendirilmişlerdir.

2.3.2.1.5. Çatışma ve Çatışma Sonrası Süreçlerde Yerinden Edilmiş Kişilerin Haklarının Korunmasında İnsan Hakları Kurumlarının Rolü Toplantısı

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun da üyesi olduğu Ulusal İnsan Hakları Kurumları Avrupa Ağı (ENNHRI) tarafından yürütülen ve çatışma bölgeleri ile çatışma sonrası süreçlerde meydana gelen insan hakları ihlallerinin önlenmesi bağlamında ulusal kurumların kapasitesini güçlendirmeyi hedefleyen "İnsan Hakları ve Çatışma" Projesi kapsamında Ukrayna'nın başkenti Kiev'de 23 – 27 Nisan 2018 tarihlerinde bir toplantı gerçekleştirilmiştir.

Toplantılar kapsamında, çatışma bölgelerinden yaşayan ve çatışma sırasında ve sonrasında yerinden edilmiş kişilerin temel haklarının korunması çerçevesinde ulusal insan hakları kurumlarına düşen görevler ele alınarak, bu bağlamda ulusal kurumlar ile uluslararası kuruluşlar arasında yakın işbirliği olanakları geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

2.3.2.1.6. Hukukun Üstünlüğü Eğitim Programı – MATRA Rule of Law Training İnsan Hakları ve Azınlıklar Konulu Eğitim

Leiden Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Hollanda Helsinki Komitesi ve Lahey Yerel Yönetişim Akademisi tarafından yürütülmekte olan "MATRA RoLT – Hukukun Üstünlüğü Eğitim Programı", AB'ye aday ve potansiyel aday ülkeler ile komşuluk politikası kapsamında yer alan bazı ülke-

lerde (Türkiye, Arnavutluk, Bosna Hersek, Gürcistan, Karadağ, Kosova, Makedonya, Moldova, Sırbistan ve Ukrayna'da) hukukun üstünlüğü alanında kurumsal kapasite gelişimine katkıda bulunmayı amaçlayan eğitimler düzenlemektedir. Hollanda Dışişleri Bakanlığı tarafından finanse edilen MATRA RoLT Programı, 2017-2020 yıllarını kapsamaktadır. Program kapsamında 11-20 Nisan 2018 tarihlerinde Lahey'de düzenlenen "İnsan Hakları ve Azınlıklar" konulu eğitime Kurumumuz uzmanı tarafından katılım sağlanmıştır.

2.3.2.1.7. Güneydoğu Avrupa Ulusal Önleme Mekanizmaları Ağı (SEE NPM Network) Toplantısına Katılım

Karadağ Ombudsmanlığının ev sahipliğinde Güneydoğu Avrupa Ulusal Önleme Mekanizması Ağı tarafından 29 Mayıs 2018 tarihinde Karadağ'da gerçekleştirilen "Alıkonulma Merkezlerinde İntiharların ve Doz Aşımının Önlenmesi ve Taraf Ülkelerde UÖM Personelinin Statüsü" konulu toplantıya Kurul Üyemiz Dilek Ertürk başkanlığındaki heyetle katılım sağlanmıştır.

Toplantıda, Ulusal Önleme Mekanizması ziyaretleri sırasında alıkonulma merkezlerinde intihar vakalarının değerlendirilmesiyle ilgili olarak dikkat edilmesi gereken hususlara ilişkin deneyim paylaşımı yapılmıştır. Ayrıca, Kurumumuzun üyesi olmayı amaçladığı Güneydoğu Avrupa Ulusal Önleme Mekanizması Ağı ile yakın ilişkiler kurulması ve ikili işbirliği olanakları da söz konusu toplantıda değerlendirilmiştir.

2.3.2.1.8. Ulusal İnsan Hakları Kurumları Akademisine Katılım

İnsan Hakları Kurumlarına yönelik bilgi ve deneyim paylaşımı amacıyla ENNHRI ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) Demokratik Kurumlar ve İnsan Hakları Bürosu (ODIHR) işbirliğiyle 2014 tarihinden bu yana her yıl düzenlenen Ulusal İnsan Hakları Kurumları Akademisi 4 – 8 Haziran 2018 tarihlerinde Finlandiya'nın Başkenti Helsinki'de gerçekleştirilmiştir.

Yirmi altı farklı ülkeden temsilcinin bulunduğu beş günlük Akademi'ye Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumundan da bir temsilci katılmıştır.

ODIHR Genel Müdür Yardımcısı, Ulusal İnsan Hakları Kurumları Küresel İttifakı Başkanı ve ENNHRI Genel Sekreterinin de aktif katılım sağladığı eğitim programında; ulusal insan hakları kurumlarına rehberlik eden en önemli belgelerden biri olan Paris Prensiplerine, insan hakları savunucularının karşılaştıkları insan hakları ihlalleri ve daralan demokratik alanlara ve insan hakları kurumlarının, insan haklarının yasal düzeyde korunması bağlamında en önemli görevlerinden biri olan yasama görüşü faaliyetlerine ilişkin kapsamlı sunumlara yer verilmiştir.

2.3.2.1.9. Ulusal İnsan Hakları Kurumları Avrupa Ağı (ENNHRI) Çatışma ve İnsan Hakları Projesi Toplantısına Katılım

Çatışma ve çatışma sonrası süreçlerde ulusal insan hakları kurumlarının kapasitelerini geliştirmek; ulusal insan hakları kurumları arasındaki işbirliğini güçlendirmek; ulusal insan hakları kurumlarının ulusal ve uluslararası paydaşlarla işbirliğini geliştirmesine katkı sağlamak ve ENNHRI'nin ulusal insan hakları kurumlarına sunduğu desteği güçlendirmek ana hedeflerine sahip olan İnsan Hakları ve Çatışma Projesinin "Terörle Mücadele Önlemlerinde İnsan Hakları" temalı çalıştayı Kuzey İrlanda'nın Belfast şehrinde 11-13 Eylül 2018 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.

Kurum Başkanımız ve bir uzmanın da katıldığı çalıştayda; Avrupa'nın politik istikrarsızlığa sahip bazı bölgelerinin, devlet kontrolü dışında yapılanan örgütlerin terör faaliyetleri sergilemelerine zemin hazırladığı ve bu durumun ciddi insan hakları ihlallerine yol açtığı vurgulanarak bu konuda ulusal insan hakları kurumlarının neler yapabileceği tartışılmıştır.

2.3.2.1.10. Temel Haklar Forumuna Katılım

Avrupa Birliği Temel Haklar Ajansı (FRA) tarafından organize edilen ve insan hakları, sanat, spor, iş dünyası gibi alanlarda çalışmalar yapan 400'den fazla profesyoneli bir araya getiren Temel Haklar Forumu, 25 – 27 Eylül 2018 tarihlerinde Avusturya'nın başkenti Viyana'da gerçekleştirilmiştir. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, söz konusu Foruma, bir Kurul üyesi ve bir uzmandan oluşan heyetle katılım sağlamıştır.

Eş zamanlı gerçekleştirilen birçok çalışma grubundan oluşan Forumda, "insan haklarının görmezden geldiği bireylerin temel haklarının hayata geçirilmesi", "etkili insan hakları iletişimi", "sanat ve spor yoluyla insan haklarının korunması ve geliştirilmesi", "yabancı düşmanlığı ile mücadelede ulusal ve uluslararası kurumlara düşen görevler" gibi konularda çalışma grupları aracılığıyla deneyim paylaşımı gerçekleştirilmiştir.

2.3.2.1.11. Ulusal İnsan Hakları Kurumları Küresel Birliği (GANHRI) 13. Uluslararası Konferansına Katılım

Ulusal İnsan Hakları Kurumları Küresel Birliği (GANHRI) tarafından 10 – 12 Ekim 2018 tarihlerinde Fas'ın başkenti Marakeş'te gerçekleştirilen uluslararası konferansa Kurum İkinci Başkanı Mesut Kınalı ve bir Uzmandan oluşan heyetle katılım sağlanmıştır.

Bu yıl 13 üncüsü gerçekleştirilen konferansın ana teması "insan hakları savunucuları açısından demokratik alanı genişletmek ve savunucuların haklarının hayata geçirilmesi konusunda ulusal insan hakları kurumlarının rolleri" olarak belirlenmiştir. Özellikle kadın insan hakları savunucuları ve daralan demokratik alanlar gibi konuların GANHRI'nin 2017 – 2019 yıllarını kapsayan Stratejik Planında yer alan öncelikler arasında olduğu da konferans esnasında vurgulanmıştır.

2.3.2.1.12. Avrupa Ulusal İnsan Hakları Kurumları Ağı (ENNHRI) Genel Kurul Toplantısına ve Yıllık Konferansına Katılım

Avrupa İnsan Hakları Kurumları Ağı'nın (ENNHRI) Genel Kurul Toplantısı ve Yıllık Konferansı 23-25 Ekim 2018 tarihinde Atina'da gerçekleştirilmiştir. Konferansa Kurum Başkanımız Süleyman Arslan ve bir uzmandan oluşan heyetle katılım sağlanmıştır.

Genel Kurul Toplantısı kapsamında, ENNHRI'nin 2017 yılı Operasyonel Planı ve 2017 Yılı Bütçesi görüşülmüş ve ENNHRI Başkanlığı seçimleri gerçekleştirilmiştir.

Yılık Konferans kapsamında ise, "İnsan Hakları Savunucuları olarak Ulusal İnsan Hakları Kurumları: İnsan Haklarının Temini ve Avrupa'da Demokratik Alan" başlığı altında Avrupa Ulusal İnsan Hakları Kurumlarının daralan demokratik alan, göç ve sığınma, ekonomik ve sosyal hakların korunması konusundaki çalışmaları konusunda bilgi ve deneyim paylaşımına yönelik yuvarlak masa toplantıları gerçekleştirilmiştir.

Toplantılar sırasında Kurum Başkanımız Sn. Süleyman Arslan; GANHRI Başkanı Prof. Dr. Beate Rudolf, ENNHRI Başkanı Lora Vidovic, yeni seçilen ENNHRI Başkanı Emily Logan ve Equinet Başkanı Tena Simonovic Einwalter başta olmak üzere ilgili katılımcılarla bir araya gelmiştir. Gerçekleştirilen görüşmelerde bilgi ve görüş alışverişinde bulunulmuş ve gelecekte gerçekleştirilebilecek ikili işbirliği çalışmaları değerlendirilmiştir.

2.3.2.2. Katılım Sağlanan Ulusal Toplantılar

İnsan haklarının korunması ve ayrımcılıkla mücadele kapsamında faaliyet yürüten kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, meslek kuruluşları ve üniversitelerle işbirliği yapmak ve diğer kurumların ayrımcılığın önlenmesine yönelik faaliyetlerine destek vermek Kurumumuzun görevleri arasındadır. Bu kapsamda Kurumumuzca yıl içerisinde çok sayıda toplantıya aktif katılım ve katkı sağlanmıştır.

2.3.2.2.1. Uluslararası Koruma Kapsamındaki Refakatsiz Çocukların Adalete Erişiminin Güçlendirilmesi Projesi Bilgilendirme Semineri

İngiltere Büyükelçiliği ile Türkiye Adalet Akademisi işbirliği çerçevesinde yürütülen "Uluslararası Koruma Kapsamındaki Refakatsiz Çocukların Adalete Erişiminin Güçlendirilmesi" projesi çerçevesinde kamu kurum ve kuruluş temsilcileri ile STK'ların katılımıyla çocukların adalete erişimi için mevcut ulusal ve uluslararası yasal düzenlemelerin ve uygulamada yaşanan sorunların görüşüldüğü bilgilendirme seminerine 18 Ocak 2018 tarihinde Kurumumuz tarafından katılım sağlanmıştır. Konya'da gerçekleşen seminerde ilgili paydaşlarla görüş alışverişinde bulunulmuştur.

2.3.2.2.2. Mobbing Ortak Akıl Çalıştayı

Mobbing ile mücadele derneğinin Sivil Düşün AB Programının desteğiyle düzenlediği "Mobbing Ortak Akıl Çalıştayı ve Temel Analiz Uzmanlık Eğitimi" 19-21 Ocak 2018 tarihleri arasında Ankara, Haymana'da gerçekleştirilmiştir. Programda Kurum Başkanımız Süleyman Arslan çalıştay açılış konuşmalarını gerçekleştirirken, Ayrımcılıkla Mücadele ve Eşitlik Birimi Koordinatörümüz eğitimci olarak yer alarak ülke örnekleri çerçevesinde mobbinge ilişkin hukuki düzenlemelere dair eğitim vermiştir. Program kapsamında mobbingin psikolojik boyutu, iş güvenliği ve sağlığı boyutu, sosyolojik boyutu ele alınmış, mobbingin psikosomatik sonuçlarına değinilmiştir.

2.3.2.2.3. Uyum Strateji Belgesi ve Ulusal Eylem Planı Bilgilendirme Toplantısı

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nün 25 Ocak 2018 tarihinde düzenlemiş olduğu "Uyum Strateji Belgesi ve Ulusal Eylem Planı Bilgilendirme Toplantısı"na katılım sağlanmıştır. Toplantıda Ulusal Eylem Planı'nın;

"1.2.1 Ayrımcılık yasağı ve eşit muamele ile ilgili temel yasal çerçevenin ve kurumsal yapının göçmenleri de içerecek şekilde güçlendirilmesi",

1.2.2. Göçmenlere yönelik ortaya çıkabilecek olumsuz tavır ve davranışlar hakkında ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile STK'lar arasında farkındalığın arttırılması"

1.2.3. Göç bağlamında eşitlik, toplumsal katılım, toplumsal güven gibi konularda bilimsel araştırmaların desteklenmesi"

başlıklı gündem maddelerinde Kurumumuzun görev alanına ilişkin eylem maddeleri düzenlenmiştir. Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'ne bu konularda Kurumumuzca ciddi katkılar sunulabileceği ve bu nedenle ilgili kurumlar arasında yer almamız gerektiği ifade edilmiştir.

2.3.2.2.4. Adalet Bakanlığı'nın Kötü Muamele İddialarının Etkili Soruşturulması ve Cezasızlıkla Mücadelenin Geliştirilmesi Projesi Açılış Toplantısı

"Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi İhlallerinin Önlenmesine İlişkin Eylem Planı" kapsamında uzmanlar düzeyinde Avrupa Konseyi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Adalet Bakanlığı yetkililerinden teşekkül eden "Gayrı Resmi Çalışma Grubu" toplantılarının somut çıktılarından biri olan "Kötü Muamele İddialarına İlişkin Soruşturmaların Etkinliğinin Geliştirilmesi ve Cezasızlıkla Mücadele Projesi"'nin 27 Şubat 2018 tarihindeki açılış toplantısına Kurumumuz UÖM Birimi çalışanları tarafından katılım sağlamıştır.

2.3.2.2.5. Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvurunun Desteklenmesi Ortak Projesi

Projenin amacı; Türkiye'deki yargı kurumlarını Anayasa, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) ve Avrupa Birliği müktesebatı ile güvence altına alınan hak ve özgürlüklere uyumlu olacak şekilde güçlendirerek, Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru sistemini desteklemek ve gelişmesine katkıda bulunmaktır.

Aralık 2018'de sona eren 36 aylık Projenin paydaşları Yargıtay, Danıştay, Adalet Bakanlığı, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Askeri Yargıtay, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi, Türkiye Barolar Birliği ve Adalet Akademisidir

Proje kapsamında yüksek yargı kurumları, ilk derece mahkemelerinde çalışan hâkim ve savcılar ile barolara kayıtlı avukatlar için çalışmalar yürütülmektedir. Projenin 13-15 Nisan 2018'de Konya'da 4-5 Mayıs tarihleri arasında Samsun'da yapılan temel haklar konularındaki eğitimlerine Kurumumuz uzmanları da katılım sağlamıştır.

2.3.2.2.6. Uluslararası Ayrımcılık Konferansı

Eşit Haklar İçin İzleme Derneği tarafından 26-27 Mayıs 2018 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenen "Uluslararası Ayrımcılık Konferansına" Kurumumuz adına katılım sağlanmıştır. Uluslararası ve ulusal düzeyde konferansa katılım sağlayan konukların kuruma ilişkin yönelttiği sorularak cevaplandırılarak, kurumun görev ve yetkilerine ilişkin bilgilendirmelerde bulunulmuştur.

2.3.2.2.7. Türkiye'de Suriyeli Mültecilerin ve Ev Sahibi Toplulukların İş Gücü Piyasasına Katılımının Geliştirilmesi Projesi Kapsamında Yürütülen Mülteciler ve İş Hukuku Eğitimi

Türkiye Adalet Akademisi ile Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) arasındaki işbirliği çerçevesinde iş mahkemesi hâkimleri ve hakim adaylarına yönelik olarak "Türkiye'de Suriyeli Mültecilerin ve Ev Sahibi Toplulukların İş Gücü Piyasasına Katılımının Geliştirilmesi Projesi" kapsamında Mülteciler ve İş Hukuku başlığı altında 19-20 Haziran 2018 tarihleri arasında Gaziantep ilinde düzenlenen eğitim programına Kurumumuz uzmanları tarafından katılım sağlanmıştır.

2.3.2.2.8. Kamu-STK İşbirliği Projesi 3 üncü Yönlendirme Komitesi Toplantısı

Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı-I (IPA-I) programlaması kapsamında finanse edilen STK'lar ile İşbirliği İçin Kamu Sektörünün Güçlendirilmesi Projesi (Strengthening The Public Sector for Cooperation with CSOs) İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı tarafından yürütülmektedir.

Projenin etkili bir biçimde yürütülmesi, projenin uygulanması ve süreç ile ilgili hususlarda yol gösterici tavsiyelerde bulunması amacıyla proje ekibi ve paydaşlar ile kamu kuruluşu ve STK temsilcilerinden oluşan bir Yönlendirme Komitesi kurulmuştur. Yılda iki kez toplanacak komitede bir Kurum personelimiz üye olarak Kurumumuzu temsil etmektedir.

2.3.2.2.9. Çalışma Hayatında Sosyal Diyaloğun Geliştirilmesi Projesi Kapsamında Organize Edilen Sendikal Ayrımcılık Çalıştayı

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının yararlanıcısı olduğu, ILO Türkiye Ofisi tarafından yürütülen ve AB tarafından finanse edilen "Çalışma Hayatında Sosyal Diyaloğun Geliştirilmesi" projesi kapsamında 3 Ekim 2018 tarihinde gerçekleştirilen "Türkiye'de Sendikal Ayrımcılık İzleme Sistemi Çalıştay"ına Kurumumuzca katılım sağlanmıştır.

2.3.2.2.10. Demokrasi Kuşağı II – Temel Eğitim Kurumlarında Demokrasi Kültürünün Güçlendirilmesi Projesi'nin Birinci Yönlendirme Komitesi Toplantısı

"Demokrasi Kuşağı II: Temel Eğitim Kurumlarında Demokrasi Kültürünün Güçlendirilmesi" Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi ortak finansmanı ile Millî Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü iş birliğiyle yürütülmektedir. Projenin süresi 36 ay olup pilot okullar, yerel topluluklar, yerel sivil toplum kuruluşları ve uzmanlar projenin paydaş grubunu oluşturmaktadır. Projenin genel hedefi temel hak ve özgürlüklerin yanı sıra evrensel temel değerlere karşılık gelen bir demokratik okul kültürünü eğitim sistemine dâhil etmektir.

Proje kapsamında, 18 Ekim 2018 tarihinde, Proje'nin Birinci Yönlendirme Komitesi Toplantısı'na Kurumumuz tarafından katılım sağlanmış, proje hedeflerine ulaşılmasına yönelik görüş ve tavsiyeler iletilmiştir. Projenin açılış töreni 13 Aralık 2018 tarihinde Ankara'da düzenlenmiş olup, törene Kurumumuz tarafından katılım sağlanmıştır.

2.3.2.2.11. 2018 Yılında Kadına ve Çocuğa Karşı İşlenen Adli Vakaların İrdelenmesi Çalıştayı

Ankara Barosu Gelincik Merkezi tarafından düzenlenen "2018 Yılında Kadına ve Çocuğa Karşı İşlenen Adli Vakaların İrdelenmesi" çalıştayı 26 Kasım 2018 Pazartesi günü Ankara Barosu Eğitim Merkezi'nde gerçekleştirilmiştir. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, Kamu Denetçiliği Kurumu, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı gibi konuyla ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerini bir araya getiren çalıştayda kadına ve çocuğa karşı işlenen adli vakalara ilişkin sunumlar yapılmıştır.

2.3.2.2.12. Uluslararası Engelli Hakları Konferansı: Engellilerin Adalete Erişimi

Eşit Haklar için İzleme Derneği (ESHİD) ve Van İşitme Engelliler ve Aileleri Derneği (VİED) ortaklığında yürütülen ve Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu tarafından finanse edilen "Ayrımcılıkla Mücadelede Engellilerin Adalete Eşit Erişimlerinin Desteklenmesi Projesi" kapsamında 15-16 Aralık 2018 tarihlerinde, İstanbul'da, Engellilerin Adalete Erişimi temalı Uluslararası Engelli Hakları Konferansı düzenlenmiştir. Konferansa Birim Koordinatörü Dr. Hicran Atatanır konuşmacı olarak katılım sağlayarak, "Engelliler İçin Eşit Haklar, Eşit Haklar İçin Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu" başlıklı sunumlarını gerçekleştirmiştir. Engelli bireyler özelinde adalete erişim, adil yargılanma hakkı, ayrımcılık yasağı, hak arama özgürlüğünün desteklenmesi ve eşit şekilde adalete erişimi noktasında Türkiye'nin de taraf olduğu BM Engelli Hakları Sözleşmesi çerçevesinde yöneltilen sorular cevaplandırılmış ve TİHEK'in görev ve yetkileri hakkında kapsamlı bilgiler sunulmuştur.

Konferans kapsamında ele alınan ana temalar ise; adalete eşit erişim hakkı ve ayrımcılık, engellilerin adalete erişimine ilişkin güncel durum, hukuki ehliyet tartışmaları, yasa önünde eşit tanınma ve yasanın koruması altında olma hakkı, ulusal ve uluslararası mevzuatın değerlendirilmesi ve Türkiye'de engellilerin adalete erişimine ilişkin sorunlar, çözüm önerileri ve iyi uygulama örnekleridir.

2.3.2.2.13. Türkiye'de Katılımcı Demokrasinin Güçlendirilmesi: Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin İzlenmesi Projesi

Türkiye'de Katılımcı Demokrasinin Güçlendirilmesi: Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin İzlenmesi Projesi'nin hedef grubunu cinsiyet odaklı sivil toplum örgütleri, hak temelli izleme yapan diğer sivil örgütleri, merkezi kamu kurumları, büyükşehir belediyeleri ve eşitlik birimi olan ilçe belediyeleri oluşturmaktadır.

Proje paydaşları Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı – Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM), TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu (KEFEK), TİHEK ve Kamu Denetçiliği Kurumu'dur. Proje Adana, Ankara, Gaziantep, Kars, İstanbul, İzmir ve Trabzon olmak üzere yedi ilde uygulanmaktadır. Kurumumuz proje kapsamındaki illerde düzenlenen programlara katılım sağlayarak projeye aktif destek sunmuştur.

2.3.2.2.14. İslam Dünyası STK'ları Fuarı

İslam Dünyası STK'ları Birliği tarafından 17-18 Kasım 2018 tarihinde İstanbul'da organize edilen ve 35 ülkeden 163 Kurumun iştirak ettiği İslam Dünyası STK'ları Fuarına Kurumumuz tarafından aktif katılım sağlanmıştır. İki gün süren fuarda Kurum adına açılan stant alanında temel paydaşlarımızdan olan sivil toplum kuruluşları ile tanışma ve fikir teatisi imkânı elde edilmiş, Kurumumuzun görev ve yetki alanları ve çalışmalarına ilişkin katılımcılara bilgi verilmiştir. Fuar sırasında Gençlik ve Spor Bakanı Sayın Mehmet Kasapoğlu standımızı ziyaret ederek Kurumumuz hakkında bilgi almıştır.

2.3.2.2.15. Kurumsal Kültür ve Yönetim Kapasitesinin Artırılması Toplantısı

İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü Eğitim Dairesi Başkanlığı tarafından düzenlenen "Kurumsal Kültür ve Yönetim Kapasitesinin Artırılması" toplantısı 3-4 Aralık 2018 tarihleri arasında Kızılcahamam'da gerçekleştirilmiştir. Açılış konuşmasını İçişleri Bakanı Sayın Süleyman Soylu'nun yaptığı toplantıya Genel Müdürlüğün birim amirleri, 81 ilin göç müdürleri, geri gönderme merkezi ve geçici barınma merkezi müdürleri ve çok sayıda genel müdürlük çalışanı katılmıştır. Toplantıya Kurumumuz adına katılan Ayrımcılıkla Mücadele Birimi Koordinatörümüz Dr. Hicran Atatanır, "İş Yerinde Yıldırma" isimli sunumuyla çalışmalara katkı sağlamıştır.

2.3.2.2.16. Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme İçin Ek Raporlama Toplantılarına Katılım ve Katkı

Ülkemizin "Engellilerin İnsan Haklarına İlişkin Sözleşme" çerçevesindeki ilk ulusal raporu BM Engelli Hakları Komitesine Temmuz 2015 tarihinde iletilmiş; Komite söz konusu raporu 20 nci oturumu kapsamında 26 Eylül 2018 tarihinde ele alarak 13-14 Mart 2019 tarihlerinde Komite'nin 21 irci oturumunda görüşülmek üzere ek bilgi talebi için ülkemize yönelik bir soru listesi hazırlanmıştır. Anılan soru listesine cevaben sorumlu bakanlık ve kurumlarla işbirliği içerisinde tüm sektörleri içine alan raporlama çalışması için 23 Kasım 2018 ile 17 Aralık 2018 tarihleri arasında yapılan odak grup toplantılarına ilgili konu başlıkları üzerine görüşlerini sunmak için

Kurumumuzun temsilcileri de katılım sağlamıştır. Ayrıca oluşan nihai rapora yansıtılmak üzere hazırlanan belge; Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğüne de yazılı olarak iletilmiştir.

2.3.2.2.17. Mülteci-Der "Göçmen ve Mülteci Haklarının Korunmasında Yargı Araçları ve Avukatların Rolü" Uluslararası Çalıştayı

Uluslararası Hukukçular Komisyonu (International Commission of Jurists/ICJ), Mülteciler ve Göçmenler için Avrupa Konseyi (European Council on Refugees and Exiles/ECRE), Mülteci-Der ve Mülteci Hakları Merkezi tarafından ortaklaşa yürütülen "Sığınmacılar, Mülteciler ve Göçmenlerin Adalete Erişimine Destek Projesi" konulu Projenin "Türkiye'de Göç ve Mülteci Hukuku Alanında Avukatların Uzmanlık ve Yetkinliklerinin Desteklenmesine Yönelik Çalışmalar" başlıklı uluslararası çalıştayı 17 Aralık 2018 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Çalıştaya Kurum uzmanlarımız tarafından katılım sağlamıştır.

2.3.2.2.18. Ulusal İstihdam Stratejisi (2014-2023) ve Eylem Planları (2017-2019) için Düzenlenen 6 ncı İzleme ve Değerlendirme Kurulu Toplantısı

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının koordinasyonunda; ilgili Bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının, işçi ve işveren konfederasyonlarının, akademisyenlerin ve çalışma hayatının tüm paydaşlarının katkılarıyla hazırlanan Ulusal İstihdam Stratejisi (2014-2023) ve Eylem Planları (2017-2019) için 6 ncı İzleme ve Değerlendirme Kurulu toplantısı 19 Aralık 2018'de Ankara'da düzenlenmiştir. Toplantıda Kurumumuz temsilcileri tarafından Kurumumuz sorumluluğunda yürütülen çalışmalar hakkında bilgiler verilmiştir.

2.3.2.2.19. Siyasi İşler Alt Komitesi ve Reform Eylem Grubu Toplantıları

Dışişleri Bakanlığı AB Başkanlığı ile yakın işbirliği içerisinde olan Kurumumuz 2018 yılı içerisinde, AB üyelik sürecinde gerçekleştirilen reformları izlemek üzere düzenli aralıklarla bir araya gelen bir mekanizma olarak kurulan *Siyasi İşler Alt Komitesi* ve *Reform Eylem Grubu* toplantılarına Kurumumuz temsilcileri katılım sağlamıştır.

2.3.3. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Tarafından Ağırlanan Uluslararası Heyetler

Kurumumuz görev alanının gereği olarak uluslararası kuruluşlarla etkin iletişim halinde faaliyet göstermektedir. Bu kapsamda Kurumumuza uluslararası örgütler, kurum ve kuruluşların heyetleri tarafından ziyaretler düzenlenmekte insan hakları bağlamında karşılıklı görüş alışverişinde bulunulmaktadır. Bu kapsamda Kurumumuzu ziyaret eden heyetler Kurum Başkanımız Süleyman Arslan ve Kurum İkinci Başkanımız Mesut Kınalı tarafından kabul edilmektedir.

2.3.3.1. UNDP Türkiye Temsilcisi İrena Vojáčková-Sollorano Ziyareti

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) Turkiye Temcilcisi Irena Vojáčková-Sollorano ve beraberindeki heyet Ocak ayında Kurumumuza istişare ziyaretinde bulunmuştur.

Toplantı kapsamında, ulusal insan hakları kurumlarının BM sistemi ve diğer uluslararası insan hakları mekanizmaları ile gerçekleştirecekleri işbirliğinin önemi vurgulanmıştır. Toplantı, yakın dönemde yürütülebilecek faaliyetlere yönelik çalışmaların tartışılması ile tamamlanmıştır.

2.3.3.2. Avrupa Konseyi Türkiye'den Sorumlu Birimi Ziyareti

Avrupa Konseyi Türkiye'den Sorumlu Birimi Başkanı Daniel Schmidt, Ayrımcılıkla Mücadele Birim Sorumlusu Irena Guidikova, Ankara Program Ofisi Başkanı Michael Ingledow ve Proje Yöneticisi Yücel Erduran Kurumumuza mart ayı içerisinde ziyaret gerçekleştirmiştir.

Ziyaret kapsamında Kurumumuzun ayrımcılıkla mücadele ve eşitlik görevi bağlamında Avrupa Konseyi ile gerçekleştirebileceği işbirliği olanakları ele alınmıştır. Bu çerçevede, Konsey'in, Anayasa Mahkemesi, Adalet Akademisi gibi kurumlar ile birlikte yürütmekte olduğu projeler hakkında bilgi alınmış olup ilerleyen dönemlerde gündeme alınabilecek çalışmaların değerlendirilmesi ile toplantı sona ermiştir.

2.3.3.3. Kanada Büyükelçiliği Müsteşarı Valerie Sorel ve İkinci Konsolos Cynthia Bissonnette'nin Ziyareti

Kanada Büyükelçiliği Müsteşarı Valerie Sorel ve İkinci Konsolos Cynthia Bissonnette'nin Nisan ayı içerisinde Kurumumuza tanışma ve istişare ziyaretinde bulunmuştur. Toplantı kapsamında, Kurumumuzun görev alanı ve çalışmaları konusunda heyete bilgi verilmiş olup olası işbirliği olanakları değerlendirilmiştir.

2.3.3.4. İsviçre Federal Dışişleri Bakanlığı İnsan Hakları Daire Başkanlığı Ziyareti

İsviçre Federal Dışişleri Bakanlığı İnsan Hakları Daire Başkanı Laurence Strubin, Büyükelçilik Müsteşarı Tiziano Balmelli ve Büyükelçilik Ateşesi Julien Briguet Kurumumuza istişare ziyaretinde bulunmuştur.

Toplantı kapsamında, Kurumumuzun görev alanı ve çalışmaları konusunda heyete bilgi verilmiş olup olası işbirliği olanakları değerlendirilmiştir.

2.3.3.5. Sudan Nyala Üniversitesi Ziyareti

Nyala Üniversitesi Rektör Vekili ve Yardımcısı Dr. Abdelgani Abuelgassim Adam, İnsan Hakları Merkezi Müdürü Yasin Hasan ile birlikte Kurumumuza istişare ziyaretinde bulunmuştur.

Toplantı kapsamında; insan hakları eğitimi, hukuk çalışmaları gibi alanlarda Sudan ile yapılabilecek olası işbirliği çalışmaları ele alınmıştır.

2.3.3.6. Sırbistan Ombudsmanlığı Ziyareti

Sırbistan Ombudsmanı Zoran Pasalić ve beraberindeki heyet Kurumumuza istişare ziyaretinde bulunmuştur.

Toplantı kapsamında, Ombudsmanlık ve Ulusal Önleme Mekanizması olarak faaliyet gösteren heyet ile Kurumumuz arasında gerçekleştirilebilecek işbirliği olanakları değerlendirilmiştir. Bu kapsamda, Ulusal Önleme Mekanizması görevi kapsamında gerçekleştirilebilecek çalışmalar, uluslararası kuruluşlarla işbirliği, Güneydoğu Avrupa Ulusal Önleme Mekanizması Ağı'na katılım gibi hususlar gündemde yer almıştır.

2.3.3.7. İngiltere İnsan Hakları Ulusal Önleme Kurumu Temsilcileri Ziyareti

Oxford Üniversitesi ve Kurumumuz arasında yürütülen işbirliği çalışmaları kapsamında, Adana Sarıçam Geçici Barınma Merkezi ve Gaziantep Geri Gönderme Merkezi ziyaretlerinin ardından, İngiltere İnsan Hakları Ulusal Önleme Kurumu temsilcileri Kurumumuza istişare ziyaretinde bulunmuşlardır.

Toplantı kapsamında, gerçekleştirilen alıkonulma mekânı ziyaretlerine ilişkin kısa bir değerlendirmenin ardından, Kurumumuzun Ulusal Önleme Mekanizması görevi bağlamında kapasitesinin geliştirilmesine yönelik gerçekleştirilebilecek çalışmalar ele alınmıştır.

2.3.3.8. Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Ziyareti

Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Dunja Mijatovic, İnsan Hakları Komiserliği Ofis Direktör Yardımcısı Claudia Lam ve İnsan Hakları Danışmanı Hasan Bermek Kurumumuza çalışma ziyaretinde bulunmuştur.

Toplantı kapsamında, Kurumumuzun görev alanı ve çalışmaları konusunda heyete bilgi verilmiş olup olası işbirliği olanakları değerlendirilmiştir.

2.4. EĞİTİM ÇALIŞMALARI VE FARKINDALIK ARTIRICI ÇALIŞMALAR

2.4.1. Eğitim Çalışmaları

Kurumumuz insan haklarının korunması, geliştirilmesi, ayrımcılıkla mücadele etme konularında insanları bilinçlendirme, insan haklarına saygı anlamında toplumsal farkındalığı geliştirme amacıyla eğitim faaliyetleri yürütmektedir.

Kurumun eğitim faaliyetleri kapsamındaki görevleri; "insan hakları bilincinin yaygınlaştırılması için çalışmak, bu amaçla ilgili kişi, kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak, görüş bildirmek ve tavsiyelerde bulunmak, Milli Eğitim Bakanlığı müfredatında bulunan insan hakları ile ilgili bölümlerin hazırlanmasına katkı sağlamak, Yükseköğretim Kurulunun koordinesinde üniversitelerin insan hakları ve eşitlik bölümlerinin kurulmasına ve müfredatının belirlenmesine katkıda bulunmak, kamu kurumlarının meslek öncesi ve meslek içi insan hakları ve eşitlik eğitimine yönelik çalışmalarda bulunmak" şeklindedir. Bu kapsamda yapılan çalışmalara aşağıda yer verilmiştir.

2.4.1.1. Ulusal ve Uluslararası Mevzuat Çerçevesinde Kötü Muameleyle Mücadele Eğitim Programı

UÖM'ler, polis memurlarına, sivil veya askeri personele, sağlık çalışanlarına, kamu görevlilerine ve özgürlüğünden mahrum bırakılan kişilerle ilişkili olabilecek her türlü personele işkence ve kötü muamele yasağı hakkında bilgi ve eğitim vererek farkındalık çalışmaları yürütebilmektedir. Bu çerçevede özellikle uygulamada hangi aktif ve/veya pasif hareket ve davranışların işkence veya kötü muamele olabileceğine dair alıkonulma merkezleri idarecilerinin eğitimi ve bilinçlendirilmesi için bir eğitim verilmesi planlanmıştır.

7-9 Kasım 2018 tarihleri arasında Kızılcahamam'da "Ulusal ve Uluslararası Mevzuat Çerçevesinde Kötü Muamele ile Mücadele" başlığı ile tertip edilen eğitim programına; Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü, İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Ticaret Bakanlığı Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü bünyesinde görev yapan idareciler katılım sağlamıştır.

Programa katılım sağlayacak personelin Türkiye'nin farklı bölgelerinde görev yapıyor olmasına ve daha önce Kurumumuz tarafından ziyaret gerçekleştirilen alıkonulma merkezi idarecilerine öncelik sağlanmasına dikkat edilmiştir. Bu kapsamda eğitime 130'a yakın alıkonulma merkezi idarecisi katılım sağlamıştır.

Eğitimde;

- BM İşkence ve Kötü Muamelenin Önlenmesine İlişkin Sözleşme ve OPCAT,
- TİHEK'in Yaptığı Ziyaretler, Tespit ve Tavsiyeler ile Kuruma Yapılan Başvuruların Yoğunlaştığı Konular, Başvuruların İnceleme Usulü,
- İşkence ve Kötü Muamele Yasağına İlişkin Anayasa Mahkemesi İçtihatları,
- BM İşkenceye Karşı Komite Kararları ve Uygulamaları,
- İşkence ve Kötü Muamele Yasağına İlişkin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihatları,
- Uygulamada Hak Temelli Yaklaşım,
- Avrupa İşkencenin ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Muamelenin veya Cezanın Önlenmesi Komitesinin (CPT) ve Avrupa Konseyinin Alıkonulma Merkezleriyle İlgili Standartları,
- Psikiyatri Merkezlerinde İşkence ve Kötü Muamelenin Önlenmesi,
- Alıkonulma Merkezlerinde Hassas Gruplar

konularında sunumlar gerçekleştirilmiştir. 3 gün süren eğitimin son gününde alıkonulma merkezlerinde işkence ve kötü muamelenin önlenmesinde bilgi ve deneyim paylaşımı, tespitler ve çözüm önerileri tartışılmıştır.

Söz konusu eğitim kapsamında, alıkonulma merkezlerinin idarecilerinde işkence ve kötü muamele yasağı konusunda farkındalık oluşturma, uygulamadan örneklerle bilinçlendirme çalışmalarının yapılması böylelikle alıkonulma merkezlerinde görev yapan diğer personelin de dolaylı olarak bu farkındalığı edinmesi hedeflenmiştir.

2.4.1.2. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Aday Memur Eğitimi

Kurumumuz görev ve yetkileri kapsamında kamu kurumlarının meslek öncesi ve meslek içi insan hakları eğitimlerine önem vermektedir. Bu kapsamda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında göreve başlamış ve başlayacak olan aday memurlara 12/01/2018 tarihinde insan hakları tarihi, insan haklarının genel teorisi ve insan hakları koruma mekanizmalarına ilişkin insan hakları eğitimi verilmiştir.

2.4.1.3. Kültür ve Turizm Bakanlığı Aday Memur Eğitimi

Aday Memur Eğitimleri kapsamında Kültür ve Turizm Bakanlığında göreve başlamış ve başlayacak olan aday memurlara 22/02/2018 tarihinde insan hakları tarihi, insan haklarının genel teorisi ve insan hakları koruma mekanizmalarına ilişkin insan hakları eğitimi verilmiştir. Telekonferans yöntemiyle gerçekleştirilen eğitimden Bakanlığın merkez ve taşra teşkilatında görev yapan 1000'e yakın personel yararlanmıştır.

2.4.1.4. Hazine Müsteşarlığı Aday Memur Eğitimi

Aday Memur Eğitimleri kapsamında Hazine Müsteşarlığında göreve başlamış ve başlayacak olan aday memurlara 04/07/2018 tarihinde insan hakları tarihi, insan haklarının genel teorisi ve insan hakları koruma mekanizmalarına ilişkin insan hakları eğitimi verilmiştir.

2.4.2. Farkındalık Arttırıcı Diğer Çalışmalar

2.4.2.1. Anne, Baba ve Yaşlı Hakları Konulu Resim, Şiir ve Kompozisyon Yarışması

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, 10 Aralık Dünya İnsan Hakları günü etkinlikleri kapsamında ülke genelinde İlköğretim öğrencileri için "İnsan Haklarının Korunması ve Geliştirilmesi Bağlamında Anne, Baba ve Yaşlı Hakları" konulu resim ve şiir yarışması, Ortaöğretim ve Lise öğrencileri için ise "İnsan Haklarının Korunması ve Geliştirilmesi Bağlamında Anne, Baba ve Yaşlı Hakları" konulu resim, kompozisyon ve şiir yarışması düzenlemiştir.

İlçe, il ve Kurum düzeyinde olmak üzere üç aşamada gerçekleştirilen değerlendirmeler neticesinde yarışmada dereceye giren eserler konunun uzmanları tarafından belirlenmiştir. Dereceye girenlerden her kategorinin birincilerine ödülleri 6 Aralık'ta İstanbul'da gerçekleştirilen Uluslararası İnsan Hakları Sempozyumunda Adalet Bakanı Sn. Abdülhamit GÜL tarafından

takdim edilmiştir. İkincilik ve üçüncülük ödüllerinin ise 2019 yılı içerisinde Kurum Başkanımız, Kurum İkinci Başkanımız ve Kurul Üyelerimiz tarafından dereceye giren öğrencilerimizin bulundukları illerde düzenlenecek törenlerle takdim edilmesi planlanmaktadır.

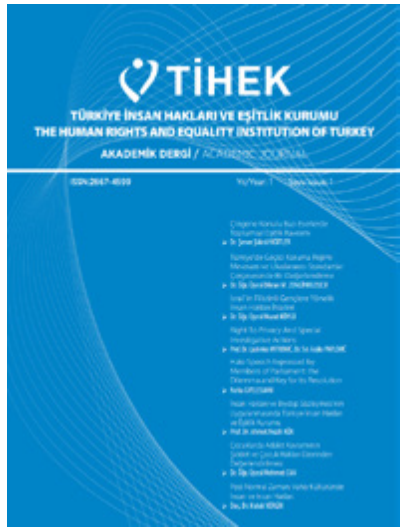

2.4.2.2. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Akademik Dergisi

Kurumumuz, insan haklarının akademi ayağına katkı sunmak, insan hakları alanında akademik çalışmaları teşvik etmek ve bilim insanlarına görüş ve düşüncelerini ifade edebilecekleri yeni bir zemin oluşturulmak amacıyla "TİHEK Akademik Dergisi" isimli hakemli dergisini yayın hayatına geçirmiştir.

Dergiye insan hakları alanında mevcut durumu ortaya koyan veya mevcut duruma yönelik eleştirileri ve önerileri içeren makaleler kabul edilmektedir. Türkçe, İngilizce, Fransızca ve Arapça hakemli makalelerin yayımlanabildiği derginin ilk sayısında yurt içinden ve yurt dışından gelen çok sayıda makale arasından derginin akademik kurulu tarafından 8 adet makale seçilmiştir. Altı ayda bir yayınlanması planlanan Derginin ilk sayısı Ocak ayı içerisinde kamuoyu ile paylaşılacaktır.

2.4.2.3. Broşür ve Tanıtıcı Yazılı ve Görsel Materyal Hazırlanması

İnsan hakları alanında eğitim ve farkındalığın arttırılması amaçlı TİHEK'in görev ve yetkilerini içeren Türkçe ve İngilizce broşürler ile Kurumun tanıtılmasına katkı sağlamak adına kısa film ve slayt gösterileri hazırlanmıştır. Bunun yanında çeşitli vesilelerle Kurumuza gelen Türk ve yabancı öğrencilere Kurumumuza ve insan haklarına ilişkin genel mahiyette bilgilendirici sunumlar yapılmıştır.

2.4.2.4. Akademik Çalışmalara Katkı ve Destek

İnsan hakları alanında çalışmalar yapan yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin çalışmaları esnasında talep ettiği bilgi ve belge talepleri karşılanmıştır. Bunun yanında bu minvalde çalışmalar yürütenlere imkanlar dahilinde yüz yüze ve e-posta ile uzman desteği sunulmuştur.

BÖLÜM 3

GELECEĞE BAKIŞ

3.1. STRATEJİK PLAN

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda stratejik plan, "kamu idarelerinin orta ve uzun vadeli amaçlarını, temel ilke ve politikalarını, hedef ve önceliklerini, performans ölçütlerini, bunlara ulaşmak için izlenecek yöntemler ile kaynak dağılımlarını içeren plan" olarak tanımlanmaktadır. Kanunla, kamu idarelerine kalkınma planları, programlar, ilgili mevzuat ve benimsedikleri temel ilkeler çerçevesinde misyon ve vizyonlarını oluşturmak, amaçlar ve ölçülebilir hedefler saptamak, performanslarını önceden belirlenmiş olan göstergeler doğrultusunda ölçmek ve uygulamanın izleme ve değerlendirmesini yapmak amacıyla katılımcı yöntemlerle stratejik plan hazırlama görevi verilmektedir.

Bu görev kapsamında Kurumumuz 2019-2023 dönemlerini kapsayan stratejik planını hazırlamıştır. Planın onaylanıp yayınlanması için gereken yasal prosedür henüz tamamlanmamış olduğundan söz konusu plan kamuoyuyla 2018 yılı içerisinde paylaşılamamıştır. 2019 yılı içerisinde kamuoyuyla paylaşılacak olan planımızda yer alan amaç ve hedeflere aşağıda yer verilmiştir.

3.1.1. Stratejik Planda Yer Alan Amaçlar

Kurumumuzun Stratejik Planını hazırlarken Kurumun görev ve yetkileri de göz önüne alınarak 5 stratejik alan belirlemiştir. Bu 5 alana göre stratejik amaç ve hedefler tayin edilmiştir. Bu alanlar:

İnsan Haklarının Korunması ve Geliştirilmesi

1) İşkence ve Kötü Muameleye Karşı Ulusal Önleme Mekanizması
2) Ayrımcılıkla Mücadele ve Eşitlik
3) Kurumsal Kapasite ve İşbirliklerinin Geliştirilmesi
4) Uluslararası İlişkiler

şeklindedir. Yukarıda ifade edilen alanlara göre belirlenen amaçlar ve hedefler aşağıda yer almaktadır.

3.1.2. Stratejik Planda Yer Alan Hedefler

Kurumumuzun görev ve yetkileri göz önüne alınarak belirlenen 5 stratejik alana göre tayin edilen hedefler aşağıda yer almaktadır.

Tablo 22: Stratejik Planda Yer Alan Hedefler

1. İNSAN HAKLARININ KORUNMASI VE GELİŞTİRİLMESİ	
AMAÇ 1	İnsan haklarının korunması ve geliştirilmesi yönünde çalışmalar yapmak.
HEDEF (H.1.1.)	Ülkemizde insan hakları bilincini artırmak
HEDEF (H.1.2.)	İnsan haklarına dair uygulama ve gelişmeleri raporlamak

2. İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELEYE KARŞI ULUSAL ÖNLEME MEKANİZMASI	
AMAÇ 2	İşkence ve kötü muameleye karşı etkin mücadele etmek
HEDEF (H.2.1.)	Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin bulundukları yerlere gerçekleştirilecek olan haberli veya habersiz düzenli veya düzensiz ziyaret sistemini güçlendirmek
HEDEF (H.2.2.)	Ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurulara ilişkin mekanizmayı güçlendirmek
HEDEF (H.2.3.)	İlgili mevzuat çalışmalarının izlenmesi, değerlendirilmesi, bunlara ilişkin görüş ve önerilerin ilgili mercilere bildirilmesi suretiyle mevzuatın geliştirilmesine katkı sağlamak
HEDEF (H.2.4.)	Ulusal ve uluslararası çalıştaylar düzenleyerek işkence ve kötü muameleye karşı mücadele bilincini arttırmak
AMAÇ 3	Alıkonulma merkezleri ile ilgili eğitim çalışmaları yapmak
HEDEF (H.3.1.)	Alıkonulma merkezleri idarecilerine, il ve ilçe insan hakları kurul üyelerine eğitim vermek ve materyal sağlamak
HEDEF (H.3.2.)	Alıkonulma merkezlerinde tutulanları insan hakları konusunda bilinçlendirmek

3. AYRIMCILIKLA MÜCADELE VE EŞİTLİK	
AMAÇ 4	Ayrımcılıkla etkin mücadele için tüm taraflarla işbirliği içerisinde gerekli önlemleri almak ve uygulamak
HEDEF (H.4.1.)	Ayrımcılık yasağı ihlallerinin önlenmesi/azaltılması amacıyla kurumsal etkinliği arttırmak
HEDEF (H.4.2.)	Ayrımcılıkla mücadelede kurumsal ve toplumsal bilinci arttırmaya yönelik çalışmalar yapmak

4. KURUMSAL KAPASİTEYİ GELİŞTİRME	
AMAÇ 5	Kurumsal kapasitenin geliştirilmesi
HEDEF (H.5.1.)	Bilişim alt yapısını oluşturmak, yazılım uygulamaları ve sistemleri geliştirmek
HEDEF (H.5.2.)	Kurum hizmetlerinin daha kaliteli çalışma ortamlarında verilebilmesini sağlamak ve kurum kültürünü geliştirmek
HEDEF (H.5.3.)	Kurum için yeterli ve nitelikli insan kaynağını sağlamak
HEDEF (H.5.4.)	Kurum tanınırlığını artırmak
HEDEF (H.5.5.)	Kurumlarla işbirliği protokollerini düzenlemek ve uygulamak

5. ULUSLARARASI İLİŞKİLER	
AMAÇ 6	Uluslararası alanda kurumun etkinliğinin artırılması
HEDEF (H.6.1.)	Uluslararası ve bölgesel kuruluşlarla işbirliğini arttırmak, tarafı olduğumuz uluslararası belgelerin uygulanmasını takip etmek
HEDEF (H.6.2.)	Diğer ulusal insan hakları kurumları ile ikili işbirliğini ve ortak çalışmaları güçlendirmek
HEDEF (H.6.3.)	Kurumun çalışma alanları konusunda projeler geliştirip uygulamaya koyarak, kurumun ve ilgili diğer kurumların kapasitelerinin taraf olunan uluslararası sözleşmeler çerçevesinde güçlendirilmesine destek olmak

Kurumumuz tarafından belirlenen temel amaç ve hedefler kapsamında stratejik plan hazırlama usulüne uygun olarak çok sayıda performans göstergesi ve strateji de belirlenmiştir. Onaylanmasından sonra uygun araçlarla yayınlanacak olan stratejik planımızdan bu bilgilere ulaşılabilecektir.

3.2. CUMHURBAŞKANLIĞI YILLIK PROGRAMI

Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Strateji ve Bütçe Başkanlığınca hazırlanan "2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı" 27 Ekim 2018 tarihli ve 256 sayılı kararla onaylanmıştır. Söz konusu programda Kurumumuz "Temel Hak ve Özgürlükler" başlığı altında yer almıştır. Bu başlık altında yer verilen

c) Politika ve Tedbirler kısmında:

"Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunu daha etkin ve işlevsel kılabilmek amacıyla Kurumun personel, malî, teknik ve fiziki altyapısı güçlendirilecektir" hükmüne yer verilmiştir.

Ayrıca 2018 Yılı Aralık ayı içerisinde beşincisi gerçekleştirilen Reform Eylem Grubu Toplantısı'nda, aynı şekilde:

"Temel hakların ve özgürlüklerin evrensel ölçüt ve uygulamalar ışığında geliştirilmesi bağlamında Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu'nu daha etkin ve işlevsel kılmaya yönelik politika ve tedbirlere 2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı kapsamında yer verilmiştir. Bu bağlamda Kurum'un personel, mali, teknik ve fiziki altyapısının güçlendirilmesi amaçlanmaktadır."

konu başlığı yer almıştır. Bu göstergeler ışığında Kurumumuzun personel, mali, teknik ve fiziki altyapı ihtiyaçlarının 2019 yılı içerisinde karşılanması beklenmektedir.

3.3. TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMUNUN KURUMSAL KAPASİTESİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ

AB üyelik sürecinde ülkemizin mevzuat ve uygulamalarının, AB Direktifleri başta olmak üzere AB içtihatlarıyla uyumlaştırılması amacıyla "*Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA)*" kapsamında çeşitli projeler gerçekleştirilmektedir. Ülkemiz ile AB arasında imzalanan finansman anlaşmasına dayanan bu süreçte, insan hakları, adalet, çevre, sosyal güvelik gibi farklı alt alanlarda çeşitli sektörler belirlenmiştir.

Bu çerçevede "Temel Haklar Alt Alanı" kapsamında Kurumumuzun faydalanıcısı olacağı ve 4.3 Milyon Euro bütçeli "*Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi Projesi*" kabul edilmiştir. Söz konusu proje, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ortaklığıyla yürütülecek olup Proje etkinlikleri 2019 yılının ikinci yarısından itibaren fiilen başlayacaktır. Projenin temel hedefleri arasında kısaca; ulusal ve uluslararası mevzuat ile kuruma verilen görevlerin AB standartları bağlamında etkili bir şekilde hayata geçirilmesi, Kurum personeline yönelik eğitimler ve insan hakları konusunda kamuoyunda farkındalık yaratmak yer almaktadır.

TİHEK

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU

www.tihek.gov.tr

Adres: Yüksel Caddesi No: 23 06650 Kızılay/ANKARA
Tel: 0 (312) 422 78 00 (Santral) • Faks: 0 (312) 422 78 99
E-posta: tihek@tihek.gov.tr

www.sifir.com.tr